

Marijan Svedrović*

IZVANREDNO UBLAŽAVANJE KAZNE U REPUBLICI HRVATSKOJ

*“Ma koliko bilo izazovno istraživati
nepoznato, još je izazovnije propitivati
poznato.”*

KASPAR**

Autor na temelju statističkog istraživanja velikog broja predmeta propituje osnovne karakteristike izvanrednog pravnog lijeka izvanrednog ublažavanja kazne, a u potrazi za odgovorom na pitanje u kojoj mjeri i na koji način taj izvanredni pravni lijek utječe kao korektiv sudskog izbora i odmjere kazne u Republici Hrvatskoj. Nakon ocjene i vrednovanja ključnih vrijednosti dobivenih statističkim istraživanjem – na nekoliko razina – autor zaključuje da je utjecaj tog izvanrednog pravnog lijeka na ukupno izrečene pravomoćne kazne relativno slab, no isto tako, autor de lege ferenda predlaže da se u budućoj reformi kaznenog postupovnog prava u Republici Hrvatskoj potpuno izmijeni normativna struktura tog izvanrednog pravnog lijeka tako da se on uredi kao pravno sredstvo (a ne pravni lijek) kojim će pravomoćno osuđene osobe moći ishoditi ublaženje odluke o kazni isključivo preko pravne ustanove pomilovanja i nepravog ponavljanja kaznenog postupka.

I. UVOD

Izvanredne korekcije sudskog izbora i odmjere kazne tema je koja svakog autora uvijek ponovo vraća na pretpitanja što je kaznena politika, u kakvom je ona odnosu prema sustavu kaznenih sankcija, proizlazi li sustav kaznenih sankcija iz demokratske biti kaznene politike i kaznenog prava ili je on rezultat izvanpravnih zahtjeva. Na ovim prostorima takva su pitanja uvijek otvorena, a rasprava o njima uvijek teška, na granici “incidenta”, s rezultatima koji zbunjuju i opet iznova otvaraju prostore nesporazuma u kojima gube svi: i oni koji zastupaju stajališta da u “našoj” politici kažnjavanja ništa nije dobro i oni koji zastupaju stajališta da u politici kažnjavanja ništa ne treba mijenjati.

* Marijan Svedrović, sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske

** Paul Watzlawick, John Weakland, Richard Fisch, Na drugi način - načela postavljanja i rješavanja problema, Algoritam, Zagreb, 2003., prvo izdanje, str. 11.

Problematiziranje odmjeravanja kazne posebno je važno pitanje u traženju odgovora kakva je zakonska i sudska politika kažnjavanja u Republici Hrvatskoj. Ocjene o politici kažnjavanja (posebno sudskoj) nužno je potrebno temeljiti na *egzaktnim* pokazateljima – **statističkim podacima** o vrijednostima koje istražujemo. Međutim, to nije dovoljno. *Horvatić* s pravom ističe “da kada analiziramo sudske odluke u dijelu koji se odnosi na odmjeravanje kazne,” (dakle i njezino izvanredno ublažavanje – M. S.) “valja konstatirati da su one rezultat kreativne aktivnosti kojom se uspostavljaju realni sadržaji krivično-pravne znanosti. Sudska djelatnost u toj prilici nije samo tehnika primjene zakona već akt društvenog oblikovanja u zakonu propisane kazne. Tumačenje zakona od strane suda je *par excellence* stvaralački posao, a sudska praksa ima nedvojbeno stvaralačku ulogu, i to upravo u formiranju znanstvenih spoznaja”.¹

Znanstvene spoznaje o izvanrednom pravnom lijeku **izvanrednom ublažavanju kazne** (čl. 414. ZKP) te temeljnim karakteristikama **zahtjeva za izvanredno ublažavanje kazne** (u daljnjem tekstu: **ZIUK**) nisu dovoljno istražene (ni u teoretskom, a pogotovo ne u praktičnom aspektu). To je jedan od razloga zbog kojeg je ovaj rad fundiran na statističkom istraživanju **velikog broja predmeta**, koje istraživanje pruža valjanu osnovu za relevantne zaključke o kaznenopravnoj primjeni spomenutog izvanrednog pravnog lijeka u sustavu pravnih lijekova u cjelini.

Statističko istraživanje temelji se na određenim **bazama podataka**² iz kojih smo statističkom analizom ocijenili sve važnije parametre primjene **ZIUK** u praksi.

U kojoj mjeri **ZIUK** predstavlja izvanrednu korekciju sudskog izbora i odmjerne kazne, nešto smo više kazali u zaključcima (v. VI. ovoga rada).

II. OSNOVNI POKAZATELJI PRIMJENE ZIUK PREMA OSUDAMA NA KAZNE OD 1993. DO 2002.

1. Kazne

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske³, od ukupnog broja punoljetnih osuđenih osoba **za sva kaznena djela**, u razdoblju

¹ V. Željko Horvatić, *Kazneno pravo i druge kaznene znanosti*, Odabrani radovi 1963.-2003., Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb, 2004., str. 356.

² Baza podataka I. – Zbirni tablični prikaz primjene ZIUK za razdoblje 1993. do 2003.; baza podataka II. – Zbirni tablični prikaz primjene ZIUK prema određenim kaznenim djelima (tzv. katalog kaznenih djela) za razdoblje od 1993. do 2002.; Baza podataka III. – Primjeri obrazloženja pojedinih odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske o primjeni ZIUK za razdoblje od 1993. do 2002. – sve kao priložovome radu na CD-u.

³ Izvješća br. 933/1994.; 961/1995.; 993/1996.; 1043/1997.; 1068/1998.; 1092/1999.; 1117/2000.; 1149/2001. i 1178/2002.

od 1993. do 2002. godine **osude na kazne punoljetnih osuđenih osoba**⁴ možemo pratiti prema sljedećim statističkim podacima:

Tablica 1.

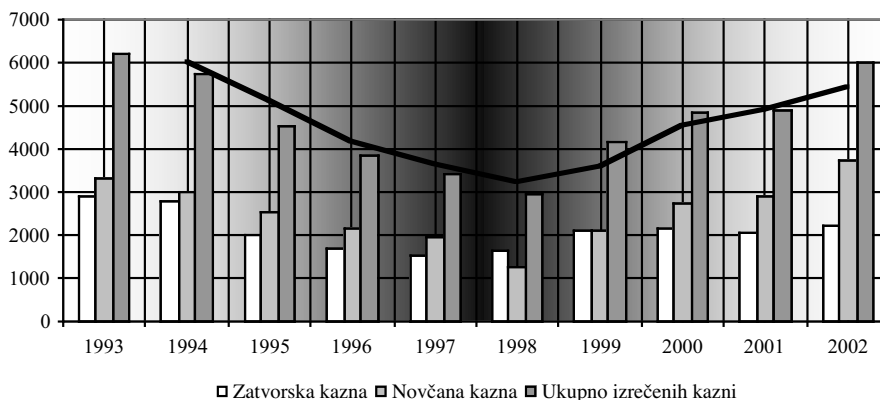
OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE PO IZREČENIM
KAZNAMA OD 1993. DO 2002.

	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
ZATVORSKA KAZNA	2.903 46,6%	2.775 48,3%	1.983 44,0%	1.692 44,2%	1.503 43,7%	1.648 56,2%	2.082 49,8%	2.133 44,0%	2.032 41,3%	2.236 37,4%
NOVČANA KAZNA	3.328 53,4%	2.975 51,7%	2.524 56,0%	2.138 55,8%	1.937 56,3%	1.282 43,8%	2.100 50,2%	2.718 56,0%	2.885 58,7%	3.738 62,6%
UKUPNO IZREČENIH KAZNI	6.231	5.750	4.570	3.830	3.440	2.930	4.182	4.851	4.917	5.974

*Podaci Državnog zavoda za statistiku
aps. 100% = ukupni broj izrečenih kazni po godinama

Grafikon 1.

OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE PO IZREČENIM
KAZNAMA OD 1993. DO 2002.

⁴ Kada govorimo o **kaznama**, onda isključivo mislimo na bezuvjetne kazne **zatvora** i bezuvjetne **novčane kazne** izrečene **punoljetnim osobama**.

Tablica 2.

OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE PO IZREČENIM KAZNAMA
OD 1993. DO 2002. PO GODINAMA, PO PETOGODIŠNJIM
RAZDOBLJIMA I ZBIRNO

	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
	2.903 13,8%	2.775 13,2%	1.983 9,4%	1.692 8,1%	1.503 7,2%	1.648 7,9%	2.082 9,9%	2.133 10,2%	2.032 9,7%	2.236 10,7%
ZATVORSKA KAZNA*	10.856 51,7%					10.131 48,3%				
	20.987 100,0%									
	3.328 13,0%	2.975 11,6%	2.524 9,8%	2.138 8,3%	1.937 7,6%	1.282 5,0%	2.100 8,2%	2.718 10,6%	2.885 11,3%	3.738 14,6%
NOVČANA KAZNA*	12.902 50,3%					12.723 49,7%				
	25.625 100,0%									
	6.231 13,4%	5.750 12,3%	4.507 9,7%	3.830 8,2%	3.440 7,4%	2.930 6,3%	4.182 9,0%	4.851 10,4%	4.917 10,5%	5.974 12,8%
UKUPNO IZREČENIH KAZNI*	23.758 51,0%					22.854 49,0%				
	46.612 100,0%									

*Podaci Državnog zavoda za statistiku

aps. 100% =ukupni broj izrečenih kazni u razdoblju od 1993. do 2002. godine

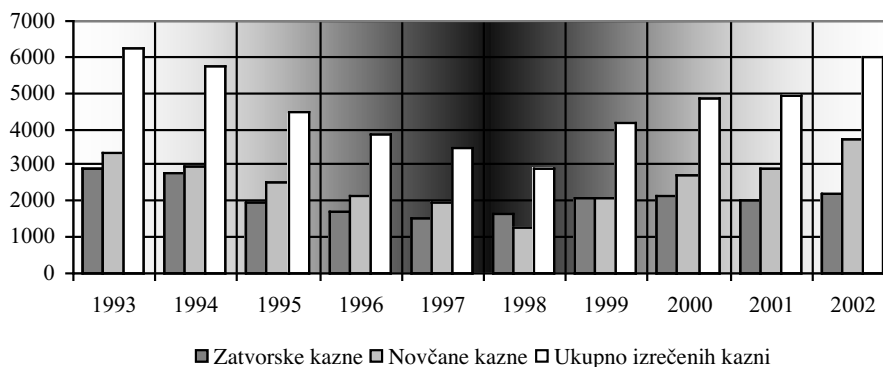
Od ukupno osuđenih punoljetnih osoba na **kazne** od 1993. do 2002. godine pratimo lagani, ali **kontinuirani pad** izricanja **kazni** od 1993. do 1997. godine (od **13,4%** 1993. godine do **7,4%** 1997. godine), da bi se nakon toga broj izrečenih **kazni** počeo lagano mijenjati (od **6,3%** 1998. godine do **12,8%** 2002. godine). Zapravo, došlo je do "poravnjanja" broja ukupno izrečenih **kazni** tako da se broj izrečenih **kazni** iz 1993. godine (**6.231**) gotovo izjednačio s brojem izrečenih **kazni** 2002. godine (5.974).

Postotak osuđenih osoba kojima je izrečena **kazna** od 1998. godine **kontinuirano raste** (6,3% 1998. godine do **12,8%** 2002. godine).

Što se pak tiče izricanja **kazni** po **petogodišnjim razdobljima** (1993. do 1997. i 1998. do 2002.) situacija je sljedeća: u razdoblju od 1993. do 1997. godine ukupno je izrečeno **23.758 kazni (51,0%)**, dok su u razdoblju od 1998. do 2002. godine ukupno izrečene **22.854 kazne (49,0%)**.

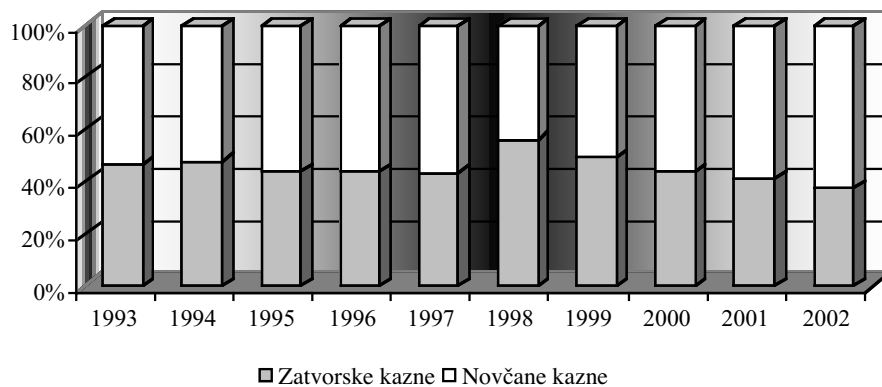
Grafikon 2.

OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE PO IZREČENIM
KAZNAMA OD 1993. DO 2002.

Grafikon 3.

OMJER BROJA IZREČENIH ZATVORSKIH
I NOVČANIH KAZNI OD 1993. DO 2002.

aps. 100%=ukupno izrečenih kazni po godinama

Statistički podaci o broju osuđenih osoba na kazne **zatvora i novčane kazne**, pokazuju sljedeće: u razdoblju od 1993. do 1997. godine na kaznu zatvora osuđeno je **10.856 osoba (51,7%)**, dok je u razdoblju od 1998. do 2002. godine na istu kaznu osuđena **10.131 osoba (48,1%)**. Postotak osuđenih osoba kojima

je izrečena kazna **zatvora** (v. tablicu 2) u razdoblju od 1993. do 1997. godine **kontinuirano pada** (**13,8%** 1993. godine do **7,2%** 1997. godine), dok postotak osuđenih osoba na istu kaznu, u razdoblju 1998. do 2002. godine **kontinuirano raste** (**7,9%** 1998. godine do **10,7%** 2002. godine).

Statistički podaci o **novčanoj kazni** približno su isti: u razdoblju od 1993. do 1997. godine na **novčanu kaznu** osuđene su **12.902** osobe (**50,3%**), dok su u razdoblju od 1998. do 2002. godine na istu kaznu osuđene **12.723** osobe (**49,7%**).

I ovdje se, kao i kod kazne **zatvora**, uočava ista tendencija: postotak osuđenih osoba kojima je izrečena **novčana kazna** od 1993. do 1997. godine **kontinuirano pada** (**13,0%** 1993. godine do **7,6%** 1997. godine), dok postotak osuđenih osoba na istu kaznu u razdoblju od 1998. do 2002. godine kontinuirano raste (od **5,0%** 1998. do **14,8%** 2002. godine).

2. ZIUK

2.1. Broj podnesenih ZIUK

Tablica 3.

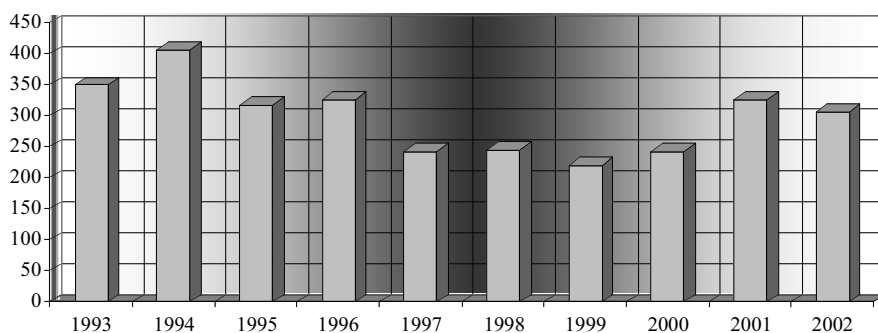
PODNESENI ZIUK OD 1993. DO 2002.

	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
BROJ PODNESENIH ZIUK*	350 11,7%	407 13,6%	318 10,6%	326 10,9%	243 8,1%	247 8,3%	222 7,4%	244 8,2%	326 10,9%	307 10,3%
UKUPNO	1.644 55,05					1.346 45,0%				
SVEUKUPNO	2.990 100,0%									

* Podaci iz I Kr - upisnika VSRH - izvorno
aps. 100%=ukupni broj podnesenih ZIUK u razdoblju od 1993. do 2002.

Grafikon 4.

PODNESENI ZIUK OD 1993. DO 2003.

U razdoblju od 1993. do 2002. godine sveukupno je podneseno **2.990 ZIUK (100%)**. Od tog broja **1.644 (55,0%)** podneseno je u razdoblju od 1993. do 1997. godine, a **1.346 (45,0%)** podneseno je u razdoblju od 1998. do 2002. godine.

O nekoj posebnoj tendenciji rasta ili pada **ZIUK** po pojedinim godinama ne možemo govoriti jer je riječ o **disperziranim vrijednostima**, ali možemo upozoriti samo na podatak da je 1994. godine podnesen **najveći broj ZIUK (407)**, a 1999. godine **najmanji broj (222)**.⁵

⁵ Isti trend broja podnesenih **ZIUK** zadržan je i u **2203.** i dijelu **2004.** godine: prema upisniku I Kr predmeta VSRH u **2003.** godini podneseno je ukupno **395 ZIUK**, a do 28. rujna 2004. podneseno je **348 ZIUK**.

2.2. Broj podnesenih ZIUK prema broju izrečenih kazni

Tablica 4.

OMJER BROJA IZREČENIH PRAVOMOĆNIH KAZNI
 I ZIUK OD 1993. DO 2002.

	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
UKUPNO IZREČENIH KAZNI *	6.231	5.750	4.507	3.830	3.440	2.930	4.182	4.851	4.917	5.974
BROJ PODNESENIH ZIUK**	350	407	318	326	243	247	222	244	326	307
%	5,6	7,1	7,1	8,5	7,1	8,4	5,3	5,0	6,6	5,1
PODNESENIH ZIUK	6,9					5,9				
	6,4									

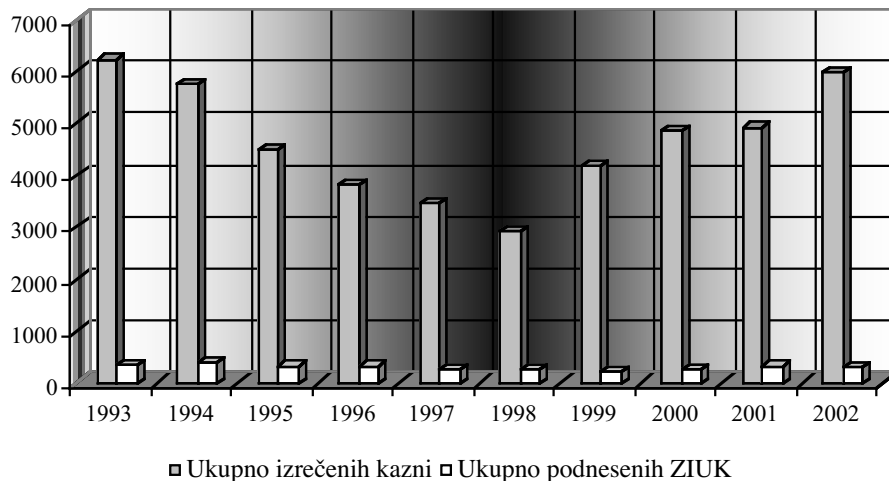
* Podaci Državnog zavoda za statistiku

** Podaci iz I Kr – upisnika VSRH - izvorno

aps. 100% = ukupni broj izrečenih kazni po godinama

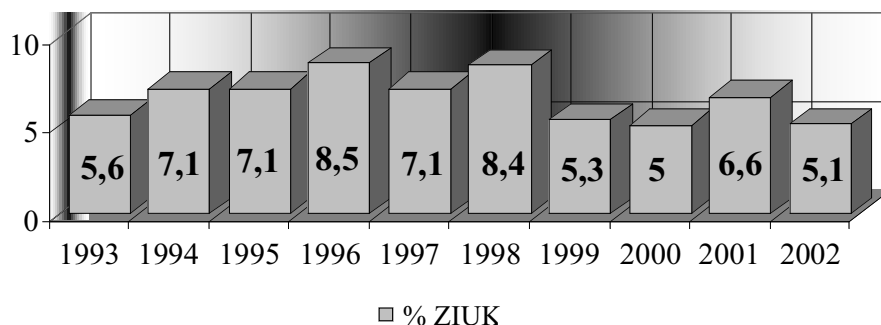
Grafikon 5.

BROJ IZREČENIH KAZNI I BROJ PODNESENIH ZIUK
 OD 1993. DO 2002.

Grafikon 6.

OMJER BROJA IZREČENIH KAZNI I BROJA PODNESENH
ZIUK PO GODINAMA, OD 1993. DO 2002.

U razdoblju od 1993. do 2002. godine podneseno je ukupno **2.990 ZIUK** (v. tablicu 3) u odnosu na **46.612** ukupno **izrečenih kazni** (v. tablicu 2), što predstavlja **6,4%** podnesenih **ZIUK**.

Promatrajući omjer broja pravomoćno izrečenih kazni i broja podnesenih **ZIUK** po **petogodišnjim razdobljima**, dolazimo do podatka da je u razdoblju od 1993. do 1997. godine podneseno **6,9%** **ZIUK**, a u razdoblju od 1998. do 2002. godine podneseno je **5,9%**.

2.3. Način rješavanja ZIUK

Tablica 5.

NAČIN RJEŠAVANJA ZIUK

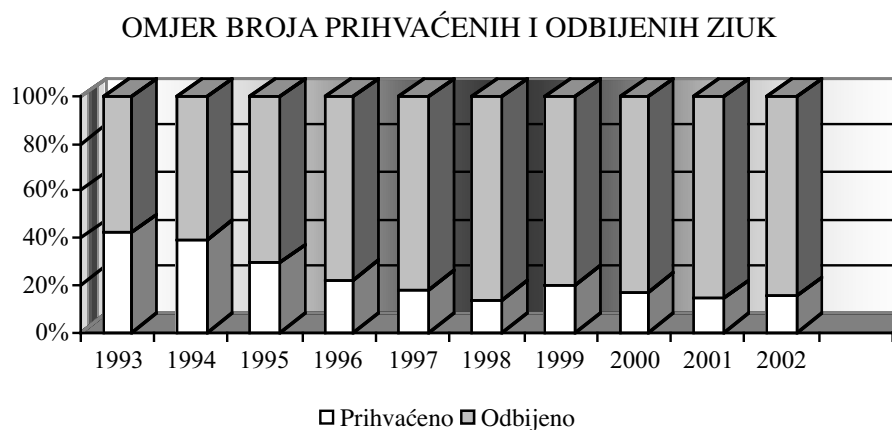
	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
ODBIJENO	203 58,0%	247 60,7%	225 70,8%	253 77,6%	199 81,9%	213 86,2%	178 80,2%	203 83,2%	280 85,9%	260 84,7%
PRIHVAĆENO	147 42,0%	160 39,3%	93 29,2%	73 22,4%	44 18,1%	34 13,8%	44 19,8%	41 16,8%	46 14,1%	47 15,3%
UKUPNO ODBIJENO	1.127 68,6%					1.134 84,2%				
UKUPNO PRIHVAĆENO	517 31,4%					212 15,8%				
SVEUKUPNO ODBIJENO	2.261 75,6%									
SVEUKUPNO PRIHVAĆENO	729 24,4%									

aps. 100% = broj ukupno podnesenih ZIUK po godinama, petogodišnjim razdobljima i ukupno

Grafikon 7.

Grafikon 8.

Od sveukupno podnesenog broja ZIUK (2.990), u razdoblju od 1993. do 2002. godine **negativno** je riješen (odbijen) **2.261 ZIUK (75,6%)**, a **pozitivno** je riješeno (prihvaćeno) **729 (24,4%)**.

Po pojedinim **petogodišnjim razdobljima** način rješavanja **ZIUK** je sljedeći: u razdoblju od 1993. do 1997. godine **negativno** je riješeno (odbijeno) **1.127 ZIUK (68,6%)**, a pozitivno je riješeno (prihvaćeno) **517 (31,4%)**, dok su u razdoblju od 1998. do 2002. godine **negativno** riješena (odbijena) **1124 ZIUK (84,2%)**, a **pozitivno** je riješeno **212 (15,8%)**.

U odnosu na **pojedine godine**, može se zamijetiti **lagani kontinuirani rast** odbijenih **ZIUK** u razdoblju od 1993. do 1997. godine (**58,0%** 1993. godine do **81,9%** 1997. godine), a time i **lagani kontinuirani pad** prihvaćenih

ZIUK (od **42,0%** 1993. godine do **18,1%** 1997. godine), dok se takav trend u razdoblju od 1998. do 2002. godine stabilizirao i sveo na prosjek od **84,2%** odbijenih **ZIUK** i **15,8%** prihvaćenih.

2.4. Duljina trajanja rješavanja ZIUK od 1993. do 2002.

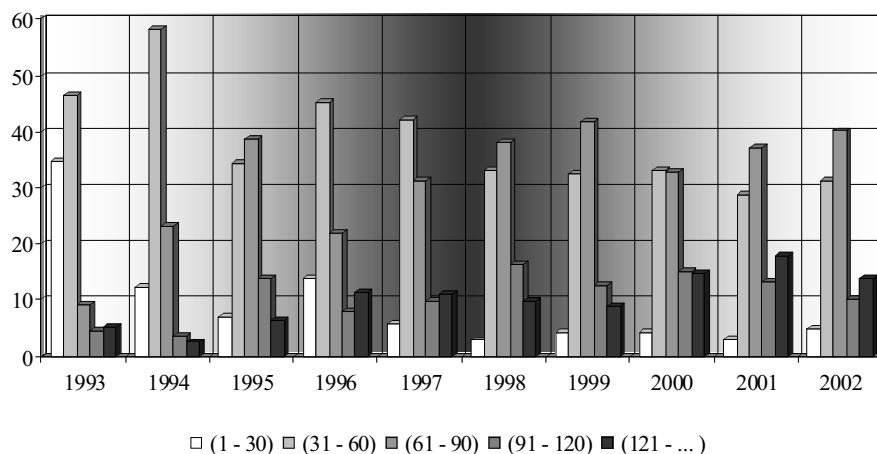
Tablica 6.

DULJINA TRAJANJA RJEŠAVANJA ZIUK OD 1993. DO 2002.

DULJINA TRAJANJA (u danima)		GODINA									
		1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
BROJ ZAHTEVA	1 - 30	122	50	22	45	14	7	9	10	10	15
	31 - 60	163	237	109	147	102	82	72	81	94	96
	61 - 90	32	95	123	71	76	94	93	80	121	123
	91 - 120	16	15	44	26	24	40	28	37	43	31
	121 - ...	18	10	20	37	27	24	20	36	58	42
%	1 - 30	34,8	12,3	6,9	13,8	5,8	2,8	4,1	4,1	3,1	4,9
	31 - 60	46,4	58,2	34,3	45,1	42,0	33,2	32,4	33,2	28,8	31,3
	61 - 90	9,1	23,3	38,7	21,8	31,3	38,1	41,9	32,8	37,1	40,1
	91 - 120	4,6	3,7	13,8	8,0	9,9	16,2	12,6	15,2	13,2	10,1
	121 - ...	5,1	2,5	6,3	11,3	11,1	9,7	9,0	14,8	17,8	13,7
PROSJEK (u danima)		48,8	54,4	70,4	70,6	74,1	78,1	75,6	86,1	88,4	85,9
		62,5					83,4				
		71,9									

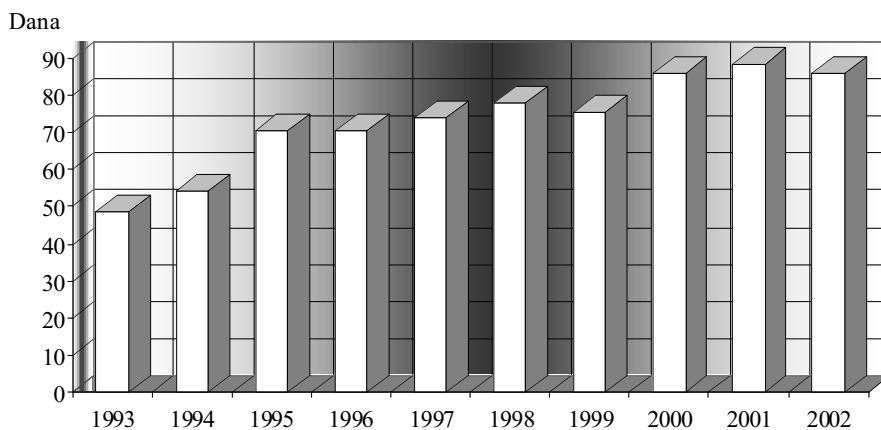
Grafikon 9.

DULJINA TRAJANJA RJEŠAVANJA ZIUK OD 1993. DO 2002.

Grafikon 10.

PROSJEČNO TRAJANJE RJEŠAVANJA ZIUK OD 1993. DO 2002.

U **prosjeku**, u razdoblju od 1993. do 2002. godine duljina trajanja rješavanja **ZIUK** iznosila je **71,9 dana**, s time da je u razdoblju od 1993. do 1997. godine duljina trajanja **ZIUK** iznosila **62,5 dana**, a u razdoblju od 1998. do 2002. godine **83,4 dana**.

Statistički podaci upućuju i na to da je u oba petogodišnja razdoblja trajanje rješavanja **ZIUK** **sve dulje** (**48,8 dana** 1993. godine do **85,9 dana** 2002.

godine). Najveći broj **ZIUK** rješava se od **30 do 60 dana (42,0%)** (u razdoblju od 1993. do 1997. godine) odnosno od **60 do 90 dana (38,0%)** (u razdoblju od 1998. do 2002. godine).

Treba **posebno istaknuti** da duljina trajanja rješavanja **ZIUK** nije jednaka vremenu u kojem je Vrhovni sud Republike Hrvatske rješavao **ZIUK**, jer od trenutka zaprimanja **ZIUK** na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske predmet se dostavlja Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na mišljenje, pa je tek **nakon** dostave mišljenja Državnog odvjetništva Republike Hrvatske Vrhovnom sudu Republike Hrvatske podoban za rješavanje.

III. NEKI KOMPARATIVNI POKAZATELJI PRIMJENE IZVANREDNOG (NAKNADNOG) UBLAŽAVANJA KAZNE

Mnogi kazneni postupovnici **ne poznaju** institut izvanrednog ublažavanja kazne. Tako **francusko, njemačko, talijansko, švicarsko, češko, slovačko** pravo ne dopuštaju **neposrednu** izmjenu (same) pravomoćno izrečene kazne, već se to, u tim pravima, postiže u korist osuđenika samo **posredno**, i to kasacijskom žalbom odnosno revizijom (**Italija i Francuska**) ili ponavljanjem postupka (**Njemačka, Švicarska, Češka, Slovačka**). Naprotiv, taj institut nalazimo u **austrijskom postupku - § 410, 410a SPO**, odakle je **preuzet** u naš **ZSKP/29 - § 429, 430** (ali ne kao pravni lijek, već kao posebno pravno sredstvo, smješteno u istu glavu s pomilovanjem), da bi odatle prešao u **ZKP/48 – čl. 296., 297.** (i bio uvršten u pravne lijekove).⁶

U međuvremenu, u **austrijskom** kaznenom pravu došlo je do **promjene**: navedeni institut predstavlja **izvanredno pravno sredstvo**, a ne više izanredni pravni lijek.

Na neke, sasvim **sumarno** iznesene pokazatelje primjene izvanrednog (naknadnog) ublaženja kazne upozorit ćemo na primjeru **Slovenije** te, samo uzgred, na primjerima **Austrije i Italije**.

Slovenija

Uvjeti za izvanredno ublažavanje kazne te postupak s tim pravnim lijekom uređen je u zakonu u bitnome kao u **Zakonu o kaznenom postupku/97**.⁷

Bitnija novost je samo u tome što zakon više nema odredbe o opozivu odluke u kojoj je Vrhovni sud uvažio zahtjev za izvanredno ublažavanje kazne,

⁶ Mladen Grubiša, Krivični postupak – postupak o prevnim lijekovima, Informator, Zagreb, 1987., str. 380.

⁷ Zakon o kazenskom postupku z uvodnimi pojasnili mag. Štefana Horvata, Časopisni zavod, Uradni list Republike Slovenije, 1994., str. 34.

ako bi se naknadno utvrdilo da se ta odluka temelji na lažnoj ispravi, lažnom iskazu svjedoka ili vještaka. Ta odluka pokazuje da zakon vrlo ekstenzivno tumači **čl. 31. Ustava Republike Slovenije**, što proizlazi iz stajališta da bi u tom slučaju opoziv odluke o izvanrednom ublažavanju kazne također bio u suprotnosti sa zabranom ponovnog suđenja o istoj stvari.

Čl. 417.

Ublažavanje pravomoćno izrečene kazne dopušteno je, ako se po pravomoćnosti presude pojave okolnosti kojih nije bilo kad se izricala presuda, ili su postojale, ali sud za njih nije znao, a koje bi očito dovele do blaže osude.

Sve ostale odredbe zakona **identične su** odredbama **našeg ZKP-a** (čl. 414.-417.), **osim odredbe o tome tko je ovlašten podnijeti ZIUK**. Naime, prema odredbi **čl. 418. st. 1. ZKP Republike Slovenije**, izvanredno ublažavanje kazne smije zahtijevati i **državni tužitelj** (što prema našem ZKP-u ne može)⁸, ako je postupak vođen na njegov zahtjev, a **ZIUK** može podnijeti osuđenik i njegov branitelj, kao i osobe koje imaju pravo žalbe protiv presude u korist osuđenika (**čl. 367. ZKP Republike Slovenije**).

⁸ U 8. radionici X. savjetovanja Hrvatskog udruženja za kaznene znanosti i praksu podvrgnuta je kritici izmjena Zakona po kojoj državni odvjetnik više nije ovlaštenik za podnošenje ZIUK, kao što je izraženo nerazumijevanje zašto je naš ZKP izostavio bračnog i izvanbračnog druga iz kruga osoba koje su ovlaštene za podnošenje ZIUK. Prema dosadašnjem ZKP-u na to su imale pravo sve osobe koje su ovlaštenici na žalbu protiv presude u korist osuđenika (čl. 400. st. 2. Zakona o krivičnom postupku), a sada je to pravo ograničeno samo na osuđenikove rođake (čl. 415. st. 1. ZKP). Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 5, br. 1/1998., str. 324-325.

Tablica 7.

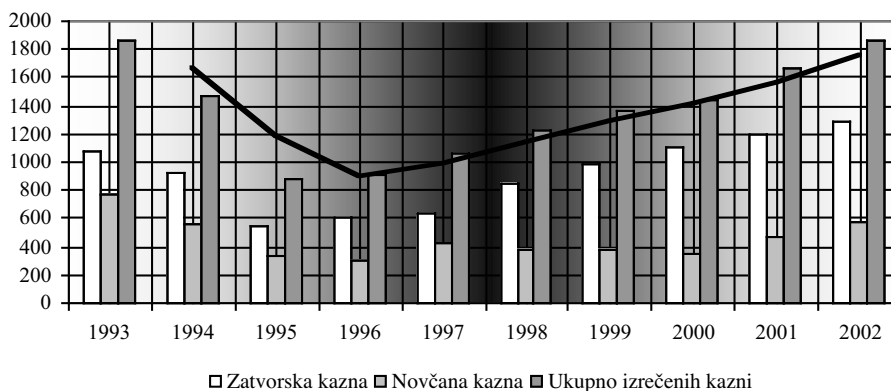
OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE PO IZREČENIM
KAZNAMA OD 1993. DO 2002.

	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
ZATVORSKA KAZNA	1078 58,1%	917 62,3%	550 62,6%	601 66,1%	630 59,6%	842 68,8%	978 71,7%	1.099 76,1%	1.197 71,7%	1.284 69,1%
NOVČANA KAZNA	779 41,9%	556 37,7%	329 37,4%	308 33,9%	427 40,4%	382 31,2%	386 28,3%	346 23,9%	473 28,3%	575 30,9%
UKUPNO IZREČENIH KAZNI	1.857	1.473	879	909	1.057	1.224	1.364	1.445	1.670	1.859

*Podaci Inštituta za kriminologiju pri Pravni fakulteti v Ljubljani (tablicu izradio dr. Franc Brinc)
aps. 100% = ukupni broj izrečenih kazni po godinama

Grafikon 11.

OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE PO IZREČENIM
KAZNAMA OD 1993. DO 2002.

Tablica 8.

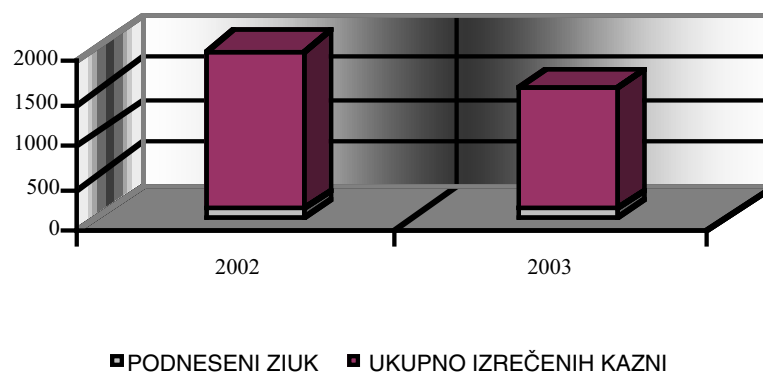
BROJ ZIUK ZA RAZDOBLJE OD 2002. DO 2003.

	2002.	2003.
UKUPNO IZREČENIH KAZNI *	1.859	1.424
BROJ PODNESENIH ZIUK	113	105
% PODNESENIH ZIUK	6,0	7,3

* Podaci Vrhonog suda Republike Slovenije
aps. 100% = ukupni broj izrečenih kazni po godinama

Grafikon 12.

PODNESENI ZIUK OD 2002. DO 2003.

Prema statističkim podacima u **2002. godini** zaprimljeno je **ukupno 1.200** zahtjeva za **sve** izvanredne pravne lijekove, od toga **113 ZIUK (9,4%)** a na ukupno 1.859 izrečenih kazni podneseno je **6,3% ZIUK** (u Republici Hrvatskoj podneseno je **2002. godine 5,1% ZIUK** na ukupno **5.974** izrečene kazne). **2003. godine** podneseno je **7,3% ZIUK** na **1.424** izrečene kazne.

Austrija

Prema **austrijskom** Kaznenom zakonu i Zakonu o kaznenom postupku (§ **20., 31. i 31a** koji je u Kazneni zakon unijet Saveznim zakonom BGBl br. 622/1994. – te § **281., 409a, 410 i 411 StPO**) navedeni je pravni institut **izvanredno pravno sredstvo**, a ne izvanredni pravni lijek. Austrijsko kazneno pravo

poznaje podjelu na pravne lijekove i pravna sredstva koja se u bitnom razlikuju od onog što se u nas smatra pravnim sredstvom⁹.

§ 410. StPO

(1) O naknadnom ublažavanju kazne, novom određivanju dnevnicе kao i izmjeni odluke o oduzimanju koristi ili oduzimanju bogaćenja (§ 31a StGB) odlučuje sud koji je odlučivao u prvoj instanciји rješanjem, na zahtjev ili po službenoj dužnosti, nakon uzimanja u obzir okolnosti koje su bile bitne.

(2) Protiv rješanja prema st. (1) osuđenik i tužitelj imaju pravo na žalbu višem sudištu, koja se mora podnijeti u roku od četrnaest dana.

(3) Ako bi svrha odluke prema st. (1) inače morala biti ugrožena u cijelosti ili djelomično, sud će privremeno zastati s izvršenjem kazne, oduzimanjem koristi ili oduzimanjem bogaćenja ili ih prekinuti do pravomoćnosti njegove odluke, osim u slučaju ako mu je podnesen očigledno bezizgledan zahtjev.

Prema *Seileru* naknadno ublažavanje kazne predstavlja **pravno sredstvo** (a ne posebni izvanredni pravni lijek – M. S.) o kojem odlučuje sud prvog stupnja (**§ 410. st. (1) StPO**), a sama regulacija primjene tog pravnog sredstva treba obuhvatiti slučajeve kod kojih su nakon pravomoćnosti presude nastale okolnosti za ublažavanje kazne ili su one postale poznate, imale za posljedicu blaži zakon, ili su pak unutar kaznenog okvira morale voditi blažem kažnjavanju. Ako je riječ o razlozima ublažavanja koji su postojali već prije donošenja presude, oni u svakom slučaju ne bi smjeli nastupiti na glavnoj raspravi, **jer nije dopuštena korekcija** nedostataka u utvrđenjima činjenica tim putem. Ako razlozi nastupe tek u apelacijskom postupku, apelacijski ih sud ne može uzeti u obzir. Ako su oni apelacijskom sudu bili poznati, ali ipak nisu korišteni za ublažavanje kazne, navedeno se ne može ostvarivati zahtjevom prema odredbi **§ 410. StPO**¹⁰.

Presude Vrhovnog suda Republike Austrije (OGH) u **značajnoj mjeri** dovele su do izmjene pravne ustanove naknadnog ublažavanja kazne kao pravnog sredstva.¹¹

⁹ Zahvaljujem Milani Trbojević s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci koja je imala strpljenja da mi pribavi potrebne podatke koji su korišteni u ovom radu.

¹⁰ V. Prof. dr. Stefan Seiler, *Kazneno procesno pravo*, 6. izdanje, Beč, 2003.

¹¹ Presude Vrhovnog suda Republike Austrije (OGHA) br. 1993/03/02 Os22/93; 1986/06, 02 Bkd 133/84; 1965/09/03 10 Ns 19/65 i dr.

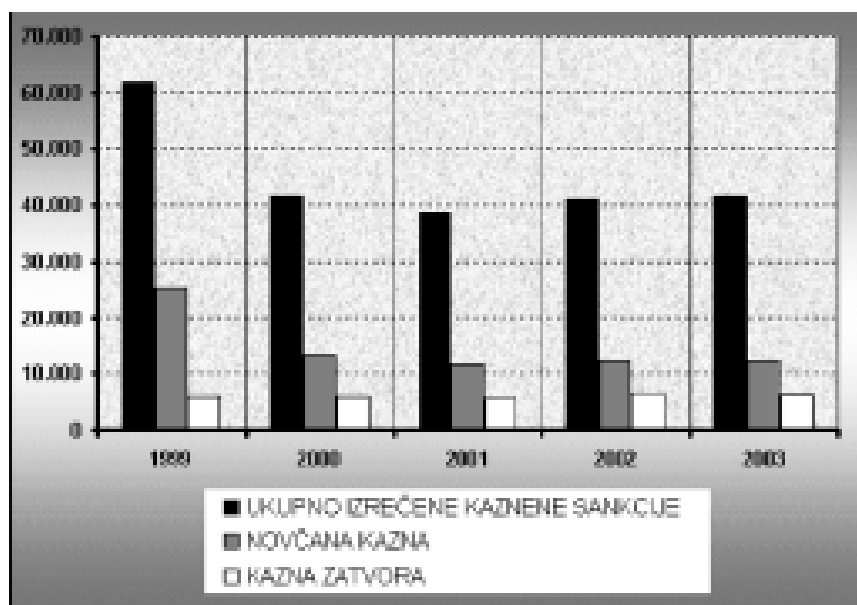
Tablica 9.¹²

ODNOS BEZUVJETNIH NOVČANIH KAZNI
I KAZNI ZATVORA OD 1999. DO 2003.

GODINA	NOVČANA KAZNA	ZATVOR
1999.	25.377 42,20%	5.895 9,80%
2000.	13.412 32,20%	5.427 13,00%
2001.	11.754 30,30%	5.711 14,70%
2002.	12.045 29,30%	6.412 15,60%
2003.	12.349 29,60%	6.253 15,00%

Grafikon 13.

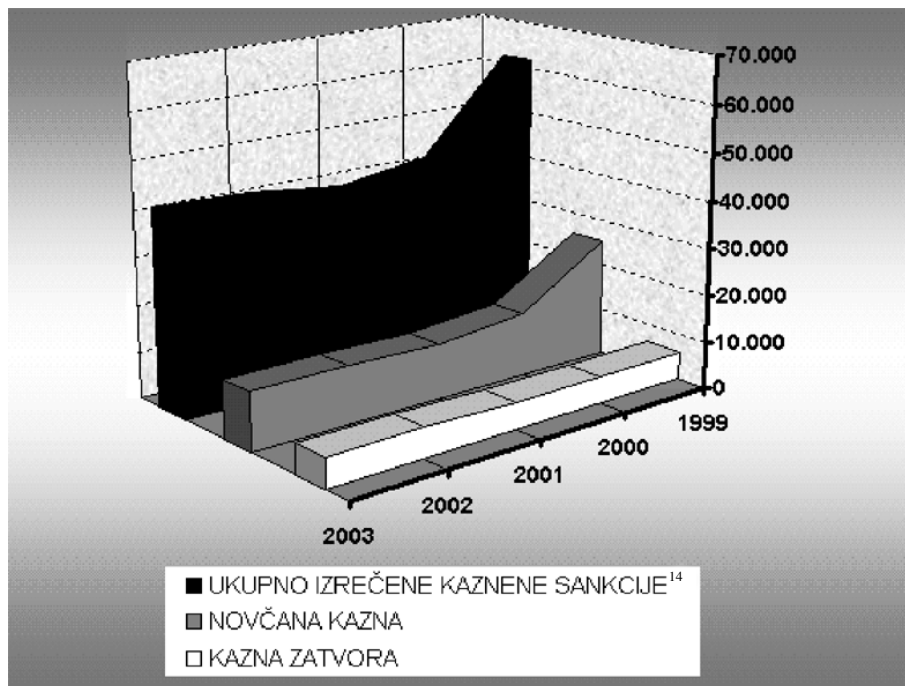
ODNOS BEZUVJETNIH NOVČANIH KAZNI I KAZNI ZATVORA
PREMA BROJU UKUPNO IZREČENIH KAZNENIH
SANKCIJA OD 1999. DO 2003.

¹² Tablicu je izradio **dr. Ronald Miklau** - načelnik sektora Saveznog ministarstva pravosuđa Austrije (Beč).

Grafikon 14.¹³

TREND PRIMJENE UKUPNO IZREČENIH KAZNENIH
SANKCIJA PREMA IZREČENIM KAZNAMA ZATVORA
I NOVČANIM KAZNAMA OD 1999. DO 2003.

Miklau ističe da se **naknadno ublažavanje kazne** “relativno često primjenjuje” u situacijama kada osuđenik **naknadno** nadoknadi štetu, ili se **znatno** pogoršaju njegove imovinske, gospodarske sposobnosti (što se najčešće vezuje za gubitak radnog mjesta ili propadanje tvrtke).

Prema *Seileru*, “kao razlozi ublažavanja uzimaju se u obzir npr. **naknadno popravljivanje štete** kao i **plaćanje zaostalih naknada za uzdržavanje** (§ 198 StGB).

I otpadanje **otegotnih** razloga može učiniti potrebnim naknadno ublažavanje. Naknadno priznanje **nije razlog** ublažavanja (V. Ev.BI 1872/70). Tijekom naknadnog ublažavanja može se izreći oprost od izvršenja kazne (§ 43 StGB)

¹³ Aps. 100% = ukupni zbroj svih izrečenih kaznenih sankcija po godinama (1999.- 61 954; 2000.- 41.624; 2001.- 38.729; 2002.- 41.078 i 2003.- 41.749).

¹⁴ Prema austrijskom KZ-u novčana kazna može biti: uvjetna, bezuvjetna, djelomično uvjetna, djelomično bezuvjetna, a kazna zatvora može biti: uvjetna, bezuvjetna, djelomično uvjetna – a ukupno izrečene kaznene sankcije odnose se i na druge kaznenopravne mjere (pored novčane kazne i kazne zatvora).

prvotno bezuvjetno izrečene kazne ili se kazna može umanjiti. Kod postojanja svih preduvjeta mora sud, koji je odlučivao u prvom stupnju, na odgovarajući način uzeti u obzir razloge ublažavanja. Okrivljenik u tom slučaju ima pravo na ublažavanje kazne. Do novog određivanja dnevnice (globe) morat će doći ako se mjerodavne okolnosti, koje su relevantne za određivanje dnevnice, nisu samo neznatno promijenile (§ 31a st. 2. StGB). To bi npr. bio slučaj ako je okrivljenik zbog osude na kaznu u međuvremenu izgubio radno mjesto.

Ovlaštena na podnošenje zahtjeva jest **svaka stranka**, sud koji je odlučivao u prvom stupnju i kojem kasnije postane poznata okolnost za ublažavanje bio bi čak po službenoj dužnosti obavezan to uzeti u obzir (§ 410 st. 2. StPo). Odlučuje se riješenjem, protiv kojeg osuđenik i tužitelj u roku od 14 dana mogu podnijeti žalbu višem sudištu (§ 410 st. 2. StPo). Ako se zatraži odluka u smislu § 410 st. 1. StPo ili ispita po službenoj dužnosti, sud ima privremeno odgoditi odnosno prekinuti izvršenje kazne, oduzimanje koristi ili oduzimanje bogaćenja, ako bi u drugom slučaju svrha odluke prema **st.1. § 410 StPo** mogala biti u cijelosti ili djelomično podijeljena. Prekid ili odgađanje odluke ne bi trebali uslijediti ako je postavljen očito bezizgledan zahtjev (§ 410 st. 3. StPo).

Osuđenik također može, ako bi ga neodgodivo plaćanje novčane kazne ili novčanog iznosa prema § 20 StGB neopravdano teško pogodilo, zatražiti odgađanje odnosno obročno plaćanje. O zahtjevu za odgodom odlučuje predsjednik ili sudac pojedinac rješenjem (§ 409 a st. 1. StPo). Ovaj put će osuđenik izabrati kada je visina novčane kazne opravdana i stoga ne postoje pretpostavke za naknadno ublažavanje kazne (§ 410 st. 1. StPo). Nakon što je predloženo izvršenje zamjenske kazne oduzimanja slobode, ne dolazi u obzir obročno plaćanje. Izvršenje kazne tada se može otkloniti samo plaćanjem cjelokupne novčane kazne. Smrću okrivljenika gasi se obveza plaćanja novčanih kazni, ako one još nisu izvršene (§ 411 StPo). To važi i za izreku o oduzimanju bogaćenja ili vrijednosti.”

Prema odredbi § 31 a StGB naknadno ublažavanje kazne, oduzimanje koristi ili oduzimanje bogaćenja regulirano je na sljedeći način:

(1) Ako naknadno nastupe ili postanu poznate okolnosti koje bi dovele do blažeg odmjeravanja kazne, sud ima na odgovarajući način ublažiti kaznu.

(2) Ako se naknadno ne samo neznatno pogoršaju osobne prilike ili ekonomske prilike osuđenika na novčanu kaznu, sud ima za još neplaćenu novčanu kaznu nanovo odrediti visinu dnevnice unutar granica § 19 st. 2., osim ako je osuđenik pogoršanje uzrokovao namjerno bilo to samo propuštanjem obavljanja posla koji bi mogao obaviti.

(3) Ako osuđenik na oduzimanje koristi naknadno naknadi civilno-pravne zahtjeve iz djela, ili ako nastupe okolnosti pri čijem postojanju u trenutku presude ne bi bilo odlučeno oduzimanje koristi ili bi bilo presuđeno plaćanje samo malog iznosa, sud ima na odgovarajući način izmijeniti

odluku. Isto se ima postupiti ako takve okolnosti naknadno postanu poznate.

(4) Ako naknadno nastupe ili postanu poznate okolnosti pri čijem postojanju u trenutku presude ne bi bilo odlučeno o oduzimanju bogaćenja ili oduzimanju bogaćenja manjih imovinskih vrijednosti, sud ima na odgovarajući način izmijeniti odluku.

Italija

Kako **talijansko** kazneno zakonodavstvo *ne poznaje* ustanovu **izvanrednog ublažavanja kazne** ni kao izvanrednog pravnog lijeka, a ni kao **izvanrednog pravnog sredstva**, već se **korekcije** odluke o kazni ostvaruju u posebnom **kasacijskom (revizijskom)** postupku, nećemo se upuštati u konkretne zakonske odredbe **talijanskog Kaznenog zakona**.

IV. OSNOVNI POKAZATELJI PRIMJENE ZIUK PREMA ODREĐENIM KAZNENIM DJELIMA OD 1993. DO 2002.

Autor ovoga rada izradio je **anketni upitnik (V. Bazu podataka II.** – kao **prilog** ovom radu), a **tim istraživača**¹⁵ pregledao je ukupno **1.657 predmeta ZIUK** (tzv. **statistički uzorak**) koji se **isključivo** odnose na **katalog kaznenih djela**, a statističkom obradom podataka utvrđeno je sljedeće:

¹⁵ Želim izraziti posebnu zahvalnost timu mladih istraživača: Nini Gumzej, sudačkoj vježbenici Županijskog suda u Zagrebu, Vladimiru Dimovskom, sudačkom vježbeniku Općinskog suda u Zagrebu, Zoranu Buriću, studentu Pravnog fakulteta u Zagrebu, Hrvoju Spajiću, studentu Pravnog fakulteta u Zagrebu, i Marinu Bonačiću, studentu Pravnog fakulteta u Zagrebu, koji su, svi zajedno, svojim mladenačkim žarom i entuzijazmom ispunili 1.657 anketnih upitnika u vezi s primjenom ZIUK i time omogućili autoru ovoga rada da statistički obradi sve relevantne podatke važne za primjenu ZIUK prema osudama na kazne od 1993. do 2002. godine. Bez njihova angažmana ovaj važni dio statističkog istraživanja ne bi bio ostvariv. Nadam se da će napor koji su uložili u svoj rad biti od koristi i njima samima.

ZBIRNI PREGLED PREDMETA I.

OSNOVNI POKAZATELJI PRIMJENE ZIUJK PREMA ODREĐENIM KAZNENIM DJELIMA OD 1993. DO 2002.

KAZNENO DJELO	Ukupno izrečenih pravomoćnih kazni	Ukupni broj podnesenih ZIUJK	Prosječna višina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUJK	Broj podnositelja ZIUJK koji se nalaze na izdržavanju kazne	Pednostitelj ZIUJK			Broj pozitivnih prijedoga /mišljenja			Broj prihvaćenih ZIUJK od VSRH	Broj ublaženih kazni			Broj ublaženja kazne zatvora na	
					osuđenik	ostali	suda	DO	DORH	samo zbog okolnosti kojih nije bilo		samo zbog okolnosti za koje sud nije znao	i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti kojih nije znao	Prosjeak ublažene kazne zatvora	novčanu kaznu	u vojnu osudu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
UBOISTVO	1.256	625 49,8%	6,4	537 85,9%	36 5,8%	93 14,9%	40 6,4%	47 7,5%	100 16,0%	65 65,0%	22 22,0%	13 13,0%	5,6	0 0,0%	0 0,0%	
TEŠKA TJELESNA OZLJEDA	2.719	46 1,7%	0,8	14 30,4%	45 97,8%	6 13,0%	2 4,3%	3 6,5%	10 21,7%	5 50,0%	4 40,0%	1 10,0%	0,5	0 0,0%	2 20,0%	
ZLOUPORABA OPOJNINI DROGA	3.402	154 4,5%	2,2	101 65,6%	9 5,8%	27 17,5%	9 5,8%	14 9,1%	36 23,4%	27 75,0%	3 8,3%	6 16,7%	1,9	0 0,0%	1 25,0%	
SILOVANJE	3.31	82 24,8%	3,1	73 89,0%	5 6,1%	10 12,2%	4 4,9%	6 7,3%	17 20,7%	11 64,7%	2 11,8%	4 23,5%	2,8	0 0,0%	1 5,9%	
BLUDNE RADNJE	1.70	15 8,8%	1,1	6 40,0%	14 93,3%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	3 20,0%	2 66,7%	1 33,3%	0 0,0%	0,7	0 0,0%	2 66,7%	
KRADA	9.618	43 0,4%	1,0	19 44,2%	40 93,0%	3 7,0%	4 9,3%	4 9,3%	7 16,3%	4 57,1%	2 28,6%	1 14,3%	0,8	0 0,0%	1 14,3%	
TEŠKA KRADA	8.708	225 2,6%	1,9	157 69,8%	217 96,4%	8 3,6%	17 20,9%	22 9,8%	45 20,0%	21 46,7%	10 22,2%	14 31,1%	1,4	0 0,0%	22 48,9%	
RAZBOJNIŠTVO	791	133 16,8%	2,6	97 72,9%	122 83,3%	11 19,5%	8 6,0%	11 8,3%	28 21,1%	18 64,3%	6 21,4%	4 14,3%	1,11	0 0,0%	5 17,9%	
PRJEUVARA	2.321	110 4,7%	1,1	63 57,3%	107 97,3%	3 2,7%	17 15,5%	12 10,9%	17 15,5%	9 52,9%	8 47,1%	0 0,0%	0,8	0 0,0%	0 35,3%	
IZAZIVANJE PROMETNE NESREĆE	30.030	224 0,7%	1,4	74 33,0%	212 94,6%	12 5,4%	26 11,6%	35 15,6%	84 37,5%	39 46,4%	21 25,0%	24 28,6%	0,11	0 0,0%	20 23,8%	
UKUPNO SVA DJELO	59.346	1.657 2,8%	3,1	1.141 68,9%	89 94,6%	290 17,5%	117 7,1%	154 9,3%	347 20,9%	201 57,9%	79 22,8%	67 19,3%	2,6	0 0,0%	68 19,6%	

1. Ubojstvo

1.1. Broj ukupno izrečenih pravomoćnih kazni¹⁶

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečeno je ukupno **1.256 kazni** za kazneno djelo **ubojstva**.

1.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno je podneseno **625 ZIUK (49,8%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **ubojstva (1.256)**.

1.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo **ubojstva**, u slučajevima pozitivnog rješenja **ZIUK** (kada je **ZIUK** prihvaćen) mjera prosječne kazne zatvora iznosila je šest godina i četiri mjeseca.

¹⁶ Broj ukupno izrečenih pravomoćnih kazni za pojedina kaznena djela statistički ne odgovara ni podacima Državnog zavoda za statistiku ni "prilagođenim" podacima prezentiranim od mr. sc. Ire Bedrač i mr. sc. Marina Mrčele – koji su prikupili i obradili statističke podatke za pojedina kaznena djela iz Kataloga kaznenih djela. Do tog "nesklada" u podacima nije došlo zbog toga što oni nisu dobro obavili svoj posao, već zbog toga što metodologija evidentiranja statističkih podataka u biti ne odgovara statističkom evidentiranju ZIUK. Naime, svi statistički podaci (Državnog zavoda za statistiku) odnose se na tekuće godine u kojima su izrečene pravomoćne kazne, i to isključivo u odnosu prema pravnim kvalifikacijama kaznenih djela koje su bile na snazi u tim tekućim godinama u kojima su izricane pravomoćne kazne. Međutim, temeljna karakteristika ZIUK je ta da se taj izvanredni pravni lijek podnosi i za kaznena djela u godinama kada više nije na snazi određena pravna kvalifikacija kaznenog djela na temelju koje je osuđenik osuđen na kaznu, a ta je kaznena djela bilo nužno također obuhvatiti u broju ukupno izrečenih kazni za pojedino kazneno djelo (npr. za kazneno djelo ubojstva, pored čl. 34. st. 1. KZRH i čl. 90. KZ, uvrštena su kaznena djela ubojstva i iz čl. 35. KZH, čl. 35. st. 1. KZRH). Zbog toga su u stupcu 2 Zbirnog pregleda predmeta 1. brojevi uvećani i za ta djela, a prema podacima iz Baze podataka I. (V. Prilog ovom radu). Bez takve "korekcije" u unosu podataka o broju ukupno izrečenih pravomoćnih kazni, za svako pojedino kazneno djelo iz "kataloga kaznenih djela", u duljem razdoblju (od 1993. do 2002.) došlo bi do značajnog odstupanja na relaciji broja ukupno izrečenih pravomoćnih kazni i broja ukupno podnesenih ZIUK.

1.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne zatvora

Od ukupno **625** podnositelja ZIUK za kazneno djelo **ubojstva**, **589 (94,2%)** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **36 (5,8%)** bilo je na slobodi.

1.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (625), **589 (94,2%)** zahtjeva podnio je osuđenik, a **36 (5,8%)** svi ostali (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

1.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (625) **sud prvog stupnja** dao je **93 (14,9%)** pozitivnih prijedloga (da se **ZIUK** prihvati), **DO 40 (6,4%)**, a **DORH 47 (7,5%)**. U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni** (da se **ZIUK** odbije).

1.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (625) Vrhovni sud Republike Hrvatske **pozitivno** je riješio **ZIUK** u **100 slučajeva (16,0%)**, tj. da se **ZIUK** prihvati, a u **525 slučajeva (84,0%)** negativno je riješio **ZIUK**, tj. da se **ZIUK** odbije.

1.8. Broj ublaženih kazni

Od **100** slučajeva **prihvaćenih ZIUK** Vrhovni sud Republike Hrvatske ublažio je kaznu osuđenicima u **65 slučajeva (65,0%)** **samo zbog okolnosti kojih nije bilo** u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **22 slučaja (22,0%)** **samo zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude a u **13 slučajeva (13,0%)** i **zbog okolnosti kojih nije bilo** ali i **zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

1.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon **pozitivnog** rješavanja **ZIUK** prosječna visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi sa **šest godina i četiri mjeseca** u **bl a ž e n a**

j e na prosječnu visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od pet godina i šest mjeseci.

1.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

U **100** slučajeva **prihvaćenih ZIUK** za kazneno djelo **ubojstva** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora **nije ublažena na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu.**

2. Teška tjelesna ozljeda

2.1. Broj ukupno izrečenih pravomoćnih kazni

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečeno je ukupno **2.719 kazni** za kazneno djelo **teške tjelesne ozljede.**

2.2 Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno je podneseno **46 ZIUK (1,7%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **teške tjelesne ozljede (2.719).**

2.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo **teške tjelesne ozljede**, u slučajevima **pozitivnog rješenja ZIUK** (kada je **ZIUK** prihvaćen), mjera prosječne kazne zatvora iznosila je osam mjeseci.

2.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne zatvora

Od ukupno **46** podnositelja **ZIUK** za kazneno djelo **teške tjelesne ozljede**, **14 (30,4%)** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **32 (69,6%)** bilo je na slobodi.

2.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (46)** **45 (97,8%)** podnio je osuđenik, a **1 (2,2%) svi ostali** (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

2.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih ZIUK (46) **sud prvog stupnja** dao je **6 (13,0%)** pozitivnih prijedloga, tj. da se ZIUK prihvati, DO 2 (4,3%), a DORH 3 (6,5%). U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni**, tj. da se **ZIUK** odbije.

2.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (46) Vrhovni sud Republike Hrvatske pozitivno je riješio **10 slučajeva (21,7%)**, tj. da se **ZIUK** prihvati, a u **36 slučajeva (78,3%) negativno**, tj. ZIUK je odbio.

2.8. Broj ublaženih kazni

Od **10** slučajeva **prihvaćenih ZIUK** Vrhovni sud Republike Hrvatske **ublažio je** kaznu osuđenima u **5 slučajeva (50,0%) samo zbog okolnosti kojih nije bilo** u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **4 slučaja (40,0%) samo zbog okolnosti za koje sud nije znao**, a u **1 slučaju (10,0%) i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja presude.

2.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon **pozitivnog** rješavanja **ZIUK** **prosječna** visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi sa **osam mjeseci u bl a ž e n a** je na **prosječnu** visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **pet mjeseci**.

2.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

U **10** slučajeva **prihvaćenih ZIUK** za kazneno djelo **teške tjelesne ozljede** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora nije ublažena na **novčanu kaznu**, a na **uvjetnu osudu** kazna zatvora ublažena je u **2 slučaja (20,0%)**.

3. Zloporaba opojnih droga

3.1. Broj ukupno izrečenih kazni

U razdoblju od 1993. do 2003. izrečene su ukupno **3.402 kazne** za kazneno djelo **zloporabe opojnih droga**.

3.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno su podnesena **154 ZIUK (4,5%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **zlouporabe opojnih droga** (3.402).

3.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo **zlouporabe opojnih droga**, u slučajevima **pozitivnog** rješenja **ZIUK**, tj. kada je **ZIUK** prihvaćen, mjera prosječne kazne zatvora iznosila je **dvije godine i dva mjeseca**.

3.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne zatvora

Od ukupno 154 podnositelja ZIUK za kazneno djelo **zlouporabe opojnih droga** **101** podnositelj **ZIUK (65,6%)** bio je na izdržavanju kazne zatvora, a **53** podnositelja (**34,4%**) na slobodi.

3.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnositelja **ZIUK** (154) **145 (94,2%)** zahtjeva podnio je **osuđenik**, a **9 (5,8%) svi ostali** (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

3.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (154) **sud prvog stupnja** dao je **27 (17,5%)** pozitivnih prijedloga, tj. da se **ZIUK** prihvati, **DO 9 (5,8%)**, a **DORH** je dao **14 (9,1%)**. U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni**, tj. da se **ZIUK** odbije.

3.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (154) Vrhovni sud Republike Hrvatske **pozitivno** je riješio **36 slučajeva (23,4%)**, a u **131 slučaju (76,6%) negativno** je riješio **ZIUK**, tj. riješio je da se **ZIUK** odbije.

3.8. Broj ublaženih kazni

U **36 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** Vrhovni sud Republike Hrvatske **ublažio je** kaznu osuđenima u **27 slučajeva (75,0%) samo zbog okolnosti kojih nije bilo** u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **3 slučaja (8,3%) samo zbog okolnosti za koje sud nije znao** a u **6 slučajeva (16,7%) i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

3.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon pozitivnog rješenja **ZIUK** prosječna visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi sa **dvije godine i dva mjeseca** ublažena je na prosječnu visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **jedne godine i devet mjeseci**.

3.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

U **36 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** za kazneno djelo **zlouporebe opojnih droga** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora nije ublažena na **novčanu kaznu**, a na **uvjetnu osudu** kazna zatvora ublažena je u **9 slučajeva (25,0%)**.

4. Silovanje

4.1. Broj ukupno izrečenih kazni

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečena je ukupno **331 kazna** za kazneno djelo **silovanja**.

4.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno su podnesena **82 ZIUK (24,8%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **silovanja** (331).

4.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo **silovanja**, u slučajevima **pozitivnog** rješenja **ZIUK**, tj. kada je **ZIUK** prihvaćen, mjera prosječne kazne zatvora iznosila je **tri godine i jedan mjesec**.

4.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne zatvora

Od ukupno **82** podnositelja **ZIUK** za kazneno djelo **silovanja** 73 podnositelja **ZIUK (89,0%)** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **9** podnositelja **(11,0%)** na slobodi.

4.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (82)** **77 (93,9%)** podnio je osuđenik, a **5 (6,1%) svi ostali** (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

4.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (82)** **sud prvog stupnja** dao je **10 (12,2%) pozitivnih** prijedloga, **DO 4 (4,9%)**, a **DORH 6 (7,3%)**. U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni**, tj. da se **ZIUK** odbije.

4.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (82)** Vrhovni sud Republike Hrvatske **pozitivno** je riješio **17 slučajeva (20,7%)**, a u **65 slučajeva (79,3%) negativno**, tj. da se **ZIUK** odbije.

4.8. Broj ublaženih kazni

Od **17 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** Vrhovni sud Republike Hrvatske ublažio je kaznu osuđenicima u **11 slučajeva (64,7%) samo zbog okolnosti kojih nije bilo** u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **2 slučaja (11,8%) samo zbog okolnosti za koje sud nije znao** i u **4 slučaja (23,5%) i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

4.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon pozitivnog rješavanja **ZIUK** **prosječna** visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi sa **tri godine i jedan mjesec** ublažena je na

prosječnu visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **dvije godine i osam mjeseci**.

4.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

U **17 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** za kazneno djelo **silovanja** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora nije ublažena na novčanu kaznu, a na uvjetnu **osudu** kazna zatvora ublažena je u **1 slučaju (5,9%)**.

5. Bludne radnje

5.1. Broj ukupno izrečenih kazni

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečeno je ukupno **170 kazni** za kazneno djelo **bludnih radnji**.

5.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno je podneseno **15 ZIUK (8,8%)** u odnosu prema broj ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **bludnih radnji** (170).

5.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo **bludnih radnji**, u slučajevima **pozitivnog** rješenja ZIUK, tj. kada je ZIUK prihvaćen, mjera prosječne kazne zatvora iznosila je **jednu godinu i jedan mjesec**.

5.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne

Od ukupno **15** podnositelja **ZIUK** za kazneno djelo **bludnih radnji** **6** podnositelja **ZIUK (40,0%)** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **9** podnositelja **(60,0%)** na slobodi.

5.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (15) **14 (93,3%)** podnio je osuđenik, a **1 (6,7%)** svi ostali (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

5.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (15) **sud prvog stupnja, DO i DORH ni u jednom slučaju (0,0%)** nisu dali **pozitivno** mišljenje ili prijedlog da se **ZIUK** prihvati.

5.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (15) Vrhovni sud Republike Hrvatske **pozitivno** je riješio **ZIUK** u **3 slučaja (20,0%)** a u **12 slučajeva (80,0%) negativno**, tj. odbio je **ZIUK**.

5.8. Broj ublaženih kazni

Od **3 slučaja** prihvaćenih **ZIUK** Vrhovni sud Republike Hrvatske ublažio je kazne osuđenima u **2 slučaja (66,7%) samo zbog okolnosti kojih nije** bilo u vrijeme izricanja pravomoćne presude, a u **1 slučaju 33,3%) samo za okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

5.9. Prosjek ublaženja kazne zatvora

Nakon **pozitivnog** rješavanja **ZIUK** prosječna visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi s **jedne godine i jednog mjeseca** ublažena je na **prosječnu** visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **sedam mjeseci**.

5.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

Od **3 slučaja** prihvaćenih **ZIUK** za kazneno djelo **bludnih radnji** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna nije ublažena **na novčanu kaznu**, a na **uvjetnu osudu** kazna zatvora ublažena je u **2 slučaja (66,7%)**.

6. Krađa

6.1. Broj ukupno izrečenih kazni

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečeno je ukupno **9.618 kazni** za kazneno djelo **krađe**.

6.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno su podnesena **43 ZIUK (0,4%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **krađe (9.618)**.

6.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo **krađe**, u slučajevima **pozitivnog** rješenja ZIUK, tj. kada je **ZIUK** prihvaćen, mjera prosječne kazne zatvora iznosila je **jednu godinu**.

6.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne zatvora

Od ukupno **43** podnesena **ZIUK** za kazneno djelo **krađe 19** podnositelja **ZIUK (44,2%)** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **24** podnositelja (55,8%) bila su na slobodi.

6.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (43) 40 (93,05%)** podnio je **osuđenik**, a **3 (7,0%) svi ostali** (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

6.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (43) sud prvog stupnja** dao je **5 (11,6%) pozitivnih** prijedloga, **DO 4 (9,3%)**, a **DORH 4 (9,3%)**. U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni**, tj. da se **ZIUK** odbije.

6.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (43)** Vrhovni sud Republike Hrvatske **pozitivno** je riješio **7 slučajeva (16,3%)**, a u **36 slučajeva (83,7%)** odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske bila je **negativna**, tj. da se **ZIUK** odbije.

6.8. Broj ublaženih kazni

Od **7 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** Vrhovni sud Republike Hrvatske **ublažio je** kaznu u **4 slučaja (57,1%) samo zbog okolnosti kojih nije bilo** u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **2 slučaja (28,6%) samo zbog okolnosti za koje sud nije znao**, a u **1 slučaju (14,3%) i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

6.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon pozitivnog rješenja **ZIUK** **prosječna** visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi od **jedne godine** ublažena je na **prosječnu** visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **osam mjeseci**.

6.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

Od **7 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** za kazneno djelo **krađe** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora nije ublažena na **novčanu kaznu**, a na **uvjetnu osudu** kazna zatvora ublažena je u **1 slučaju (14,3%)**.

7. Teška krađa

7.1. Broj ukupno izrečenih kazni

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečeno je ukupno **8.708 kazni** za kazneno djelo **teške krađe**.

7.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno je podneseno **225 ZIUK (2,6%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **teške krađe** (8.708).

7.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim pravomoćno izrečenim kaznama za kazneno djelo **teške krađe**, u slučajevima **pozitivnog** rješenja **ZIUK**, tj. kada je **ZIUK** prihvaćen, mjera prosječne kazne zatvora iznosila je **jednu godinu i devet mjeseci**.

7.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne

Od ukupno **225** podnesenih **ZIUK** za kazneno djelo **teške krađe 157** podnositelja **ZIUK (69,8%)** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **68** podnositelja **(30,2%)** na slobodi.

7.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (225)** 217 (96,4%) podnio je **osuđenik**, a **8 (3,6%) svi ostali** (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

7.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (225)** **sud prvog stupnja** dao je **47 (20,9%)** pozitivnih prijedloga, **DO 17 (7,6%)**, a **DORH 22 (9,8%)**. U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni**, tj. da se **ZIUK** odbije.

7.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesene **ZIUK (225)** Vrhovni sud Republike Hrvatske pozitivno je riješio u **45 slučajeva (20,0%)**, a u **180 slučajeva (80,0%)** odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske bila je **negativna**, tj. da se **ZIUK** odbije.

7.8. Broj ublaženih kazni

Od **45 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** Vrhovni sud Republike Hrvatske ublažio je kazne osuđenima u **21 slučaju (46,7%) samo zbog okolnosti kojih nije bilo** u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **10 slučajeva (22,2%) samo zbog okolnosti za koje sud nije znao**, a u **14 slučajeva (31,1%) i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

7.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon pozitivnog rješavanja **ZIUK** **prosječna** visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi od **jedne godine i devet mjeseci** ublažena je

na **prosječnu** visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **jedne godine i četiri mjeseca**.

7.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

Od **45 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** za kazneno djelo **teške krađe** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora nije ublažena na **novčanu kaznu**, a na **uvjetnu osudu** kazna zatvora ublažena je u **22 slučaja (48,9%)**.

8. Razbojništvo

8.1. Broj ukupno izrečenih kazni

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečena je ukupno **791 kazna** za kazneno djelo **razbojništva**.

8.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno su podnesena **133 ZIUK (16,8%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **razbojništva** (791).

8.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo **razbojništva**, u slučajevima **pozitivnog** rješenja **ZIUK**, tj. kada je **ZIUK** prihvaćen, mjera prosječne kazne zatvora iznosila je **dvije godine i šest mjeseci**.

8.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne

Od ukupno **133** podnesena **ZIUK** za kazneno djelo **razbojništva**, **97 (72,9%)** podnositelja **ZIUK** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **36 (27,1%)** na slobodi.

8.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (133) **122 (91,7%)** podnio je **osuđenik**, a **11 (8,3%) svi ostali** (koji mogu po zakonu podnijeti **ZIUK**).

8.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (133) **sud prvog stupnja** dao je **26 (19,5%)** pozitivnih prijedloga, **DO 8 (6,0%)**, a **DORH 11 (8,4%)**. U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni**, tj. da se **ZIUK** odbije.

8.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (133) Vrhovni sud Republike Hrvatske **pozitivno** je riješio **ZIUK u 28 slučajeva (21,1%)**, a u **105 slučajeva (78,9%)** odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske bila je **negativna**, tj. da se **ZIUK** odbije.

8.8. Broj ublaženih kazni

U **28 slučajeva** prihvaćenih ZIUK Vrhovni sud Republike Hrvatske ublažio je kazne osuđenima u **18 slučajeva (64,3%)** **samo zbog okolnosti kojih nije bilo** u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **6 slučajeva (21,4%)** **samo zbog okolnosti za koje sud nije znao**, a u **4 slučajeva (14,3%)** **i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

8.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon **pozitivnog** rješavanja ZIUK **prosječna** visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi od **dvije godine i šest mjeseci** ublažena je na **prosječnu** visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **jedne godine i jedanaest mjeseci**.

8.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

Od **28 slučajeva** prihvaćenih ZIUK ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora nije ublažena na **novčanu kaznu**, a na **uvjetu osudu** kazna zatvora ublažena je u **5 slučajeva (17,9%)**.

9. Prijevara

9.1. Broj ukupno izrečenih kazni

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečena je ukupno **2.321 kazna** za kazneno djelo **prijevare**.

9.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno je podneseno **110 ZIUK (4,7%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **prijevare (2.321)**.

9.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima pozitivnog rješenja ZIUK

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo prijevare, u slučaju **pozitivnog** rješenja ZIUK, tj. kada je ZIUK prihvaćen, mjera **prosječne** kazne zatvora iznosila je **jednu godinu i jedan mjesec**.

9.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja ZIUK bili na izdržavanju kazne zatvora

Od ukupno 110 podnesenih ZIUK za kazneno djelo **prijevare 63** podnositelja **ZIUK (57,3%)** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **47 (42,7%)** na slobodi.

9.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (110) 107 (97,3%)** podnio je **osuđenik**, a **3 (2,7%) svi ostali** (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

9.6. Broj pozitivnih prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (110) sud prvog stupnja** dao je **17 (15,5%)** pozitivnih prijedloga, **DO 7 (6,4%)**, a **DORH 12 (10,9%)** takvih istih mišljenja. U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni**, tj. da se **ZIUK** odbije.

9.7. Broj prihvaćenih ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK** (110) Vrhovni sud Republike Hrvatske pozitivno je riješio **17 slučajeva (15,5%)** a u **93 slučaja (84,5%)** odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske bila je **negativna**, tj. da se ZIUK odbije.

9.8. Broj ublaženih kazni

U **17 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** Vrhovni sud Republike Hrvatske ublažio je kazne osuđenima u **9 slučajeva (52,9%) samo zbog okolnosti kojih nije bilo** u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **8 slučajeva (47,1%) samo zbog okolnosti za koje sud nije znao**, a ni u jednom slučaju (0,0%) zbog jedne i druge okolnosti.

9.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon pozitivnog rješavanja **ZIUK** **prosječna** visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi od **jedne godine i jednog mjeseca** ublažena je na **prosječnu** visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **osam mjeseci**.

9.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

Od **17 slučajeva** prihvaćenih **ZIUK** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora nije ublažena na **novčanu kaznu**, a na **uvjetnu osudu** kazna zatvora ublažena je u **6 slučajeva (23,8%)**.

10. Izazivanje prometne nesreće

10.1. Broj ukupno izrečenih kazni

U razdoblju od 1993. do 2002. godine izrečeno je ukupno **30.030 kazni** za kazneno djelo **izazivanje prometne nesreće**.

10.2. Broj ukupno podnesenih ZIUK

U razdoblju od 1993. do 2002. godine ukupno su podnesena **224 ZIUK (0,7%)** u odnosu prema broju ukupno izrečenih kazni za kazneno djelo **izazivanja prometne nesreće** (30.030).

*10.3. Prosječna visina pravomoćne kazne u slučajevima
p o z i t i v n o g rješenja ZIUK*

U svim izrečenim pravomoćnim kaznama za kazneno djelo **izazivanja prometne nesreće**, u slučajevima **pozitivnog** rješenja ZIUK, tj. kada je ZIUK prihvaćen, mjera **prosječne** kazne zatvora iznosila je **jednu godinu i četiri mjeseca**.

*10.4. Broj podnositelja ZIUK koji su u vrijeme podnošenja
ZIUK bili na izdržavanju kazne zatvora.*

Od ukupno **224** podnesena **ZIUK** za kazneno djelo **izazivanja prometne nesreće** **74 (33,0%)** podnositelja **ZIUK** bilo je na izdržavanju kazne zatvora, a **150 (67,0%)** na slobodi.

10.5. Podnositelji ZIUK

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (224)** **212 (94,6%)** podnio je **osuđenik**, a **12 (5,4%)** *svi ostali* (koji po zakonu mogu podnijeti **ZIUK**).

10.6. Broj p o z i t i v n i h prijedloga/mišljenja

Od ukupnog broja podnesenih **ZIUK (224)** **sud prvog stupnja** dao je **59 (26,3%) pozitivnih prijedloga, DO 26 (11,6%), a DORH 35 (15,6%)**. U svim ostalim slučajevima (do 100%) prijedlozi i mišljenja bili su **negativni**, tj. da se ZIUK odbije.

10.7. Broj p r i h v a ć e n i h ZIUK od Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Od ukupno podnesenih **ZIUK (224)** Vrhovni sud Republike Hrvatske pozitivno je riješio **84 slučaja (37,5%)** a u **140 slučajeva (62,5%)** odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske bila je **negativna**, tj. da se **ZIUK** odbije.

10.8. Broj ublaženih kazni

U **84 slučaja** prihvaćenih ZIUK Vrhovni sud Republike Hrvatske ublažio je kazne osuđenima u **39 slučajeva (46,4%) samo zbog okolnosti kojih nije**

bilo u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u **21 slučaju (25,0%) samo zbog okolnosti za koje sud nije znao**, a u **24 slučaja (28,6%) i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao** u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

10.9. Prosjek ublažene kazne zatvora

Nakon **pozitivnog** rješenja **ZIUK prosječna** visina (mjera) izrečene kazne zatvora u pravomoćnoj presudi od **jedne godine i četiri mjeseca** ublažena je na prosječnu visinu (mjeru) kazne zatvora u trajanju od **jedanaest mjeseci**.

10.10. Broj ublaženja kazne zatvora na novčanu kaznu ili uvjetnu osudu

Od **84 slučaja** prihvaćenih **ZIUK** ni u jednom slučaju (0,0%) kazna zatvora nije ublažena na **novčanu kaznu**, a na **uvjetnu osudu** kazna zatvora ublažena je u **20 slučajeva (23,8%)**.

Statistički podaci o cjelokupnom katalogu kaznenih djela pokazuju ovo:

- 1. Ukupno je izrečeno 59.346 pravomoćnih kazni.**
- 2. Ukupno je podneseno 1.657 ZIUK (2,8%).**
- 3. Prosječna visina (mjera) kazne zatvora u predmetima u kojima je ZIUK pozitivno riješen iznosi tri godine i jedan mjesec.**
- 4. U vrijeme podnošenja ZIUK bio je na izdržavanju kazne zatvora 1.141 (68,9%) podnositelj ZIUK.**
- 5. ZIUK je u 1.568 slučajeva (94,6%) podnio osuđenik, a u 89 slučajeva (5,4%) svi ostali koji po zakonu mogu podnijeti ZIUK.**
- 6. U postupku rješavanja ZIUK sud prvog stupnja dao je u 290 slučajeva (17,5%) pozitivni prijedlog, tj. da se ZIUK prihvati, DO je dao pozitivno mišljenje u 117 slučajeva (7,1%), a DORH u 154 slučaja (9,3%).**
- 7. Vrhovni sud Republike Hrvatske u 347 slučajeva (20,9%) pozitivno je riješio ZIUK.**
- 8. ZIUK je pozitivno riješen u 201 slučaju (57,9%) samo zbog okolnosti kojih nije bilo u vrijeme izricanja pravomoćne presude, u 79 slučajeva (22,8%) samo zbog okolnosti koje sud nije znao u vrijeme izricanja pravomoćne presude i u 67 slučajeva (19,3%) i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao u vrijeme izricanja pravomoćne presude.**
- 9. Prosječna visina kazne zatvora nakon izvanrednog ublaženja iznosila je dvije godine i šest mjeseci.**
- 10. Kazna zatvora u 68 slučajeva (19,6%) ublažena je na uvjetnu osudu, a ni u jednom slučaju (0,0%) na novčanu kaznu.**

V. OKOLNOSTI KOJE SU UTJECALE NA NAČIN RJEŠAVANJA ZIUK - TEORIJSKI I PRAKTIČNI PRISTUP

1. Teorijski pristup

1.1. *Izvanredno ublažavanje kazne: čin primjene prava ili realizacija slobodne diskrecije?*

Za većinu autora nema nikakve dvojbe da *izvanredno ublažavaje kazne* predstavlja **sudsko odmjerenje kazne** (izbor vrste i mjere kaznene sankcije).¹⁷

Prema *Bačiću* "sudac ima izvanredno velike ovlasti u izboru vrste i mjere sankcije. Pritom, najvažnije norme i većina normi kojima se reguliraju te njegove ovlasti su zapravo direktivne norme, pravne linije, orijentacijska pravila i putokazi. Nemaju te norme onu strogu određenost inače karakterističnu za zakonske norme: da nameću i osiguravaju obvezatno jedinstvenu primjenu normi. Najvažnije norme ovdje, i kad ih ima, zapravo su norme – smjernice, takve da više ukazuju na činjenice i činitelje koje sudac mora uzeti u obzir pri odluci o kazni nego što same diktiraju odrađeni rezultat, određenu ocjenu (npr. odnos stupnja krivnje i visine kazne, ili – koje okolnosti ocijeniti kao otegotne odnosno olakotne, kako vrednovati ličnost počinitelja kao činitelj odmjerenja kazne i dr.). Pa ipak, i takve norme traže jedinstvenu primjenu, dopuštaju samo jedno tumačenje kao ispravno.

Odmjeravajući kaznu (izabirući vrstu i mjeru sankcije) sudac je uvijek vezan uz određene propise, svaka sudska odluka o kazni mora se zasnivati na odgovarajućim zakonskim propisima, ali, s obzirom na prirodu tih propisa, ostavljeno je mnogo prostora za sudske ocjene i procjene, pa se njihova realizacija ostvaruje tek jednim sučevim vrijednosnim ocjenjivanjem. U sudskoj odluci o kazni ipak se ne radi ni o slobodnoj diskreciji, o nekoj arbitrarnoj odluci, već se radi o korištenju velikih ovlasti, vezanih uvijek u krajnjoj liniji uz određeni materijalni propis. U pitanju su uvijek pravno vezane diskrecijske ovlasti. U tom smislu sudska odluka o kazni istodobno je i čin primjene prava, ali i čin odmjerenja, vrijednosnog ocjenjivanja. Određivanje kazne je pitanje primjene prava s osobitošću da sudac ima znatnog prostora za prosudbe. Zato se može reći da je sudska odluka o kazni čin primjene prava posebne vrste. Ona nije nikad jedna gola, formalna provedba i primjena zakona, već jedan stvaralački akt na crti utvrđivanja najsvrhovitije sankcije, naravno u granicama postavljenim zakonom."¹⁸

¹⁷ Željko Horvatić, Institut ublažavanja kazne u našem krivičnom pravu i nesporazumi u ocjenjivanju tzv. kaznene politike, NZ, 11-12, 1988., str. 1282.

¹⁸ Franjo Bačić, Kazneno pravo – Opći dio, peto, prerađeno i prošireno izdanje, Informator, Zagreb, 1998., str. 407 i dalje.

Dworkin pojmu *diskrecije* daje socijalno-etičku dimenziju: “Pojam diskrecije dobro funkcionira samo unutar jedne vrste konteksta, kada je netko ovlašten donositi odluke podložne standardima koje je postavio pojedini autoritet. Diskrecija, poput rupe u dizanom tijestu, ne postoji nikako drugačije osim kao slobodno područje pojasa ograničenja. Stoga je ona relativan pojam. Uvijek je smisleno pitati ‘diskrecija, temeljem kojih standarda?’ , ili, ‘diskrecija, s obzirom na koji autoritet?’ . Općenito, kontekst daje jasan odgovor na ova pitanja, ali u nekim slučajevima sudac može imati diskreciju u jednom pogledu, ali ne i u drugom – točno značenje ‘diskrecije’ određeno je obilježjima konteksta”.¹⁹

Pozitivistička doktrina sudske diskrecije temelji se na stajalištu da sudac mora riješiti slučaj izvršavajući svoju diskreciju ako se slučaj ne može podvesti pod određeno pravilo.

Neki nominalisti pak tvrde da sudac uvijek ima diskreciju, čak kada je riječ o jasnom pravilu, jer suci su u konačnici vrhovni arbitri prava (nikakav viši autoritet ne ocjenjuje odluke najvišeg suda). Pozitivisti ne razumijevaju diskreciju na takav način: oni smatraju da sudac nema diskreciju kada postoji jasno i utvrđeno pravilo, tj. moraju ponekad “izvršavati prosudbu o primjeni pravnih standarda”.²⁰

Hart ide još dalje kada tvrdi da su sva pravna pravila “otvorenog značenja”.²¹

Grubiša odlučivanje suda o **ZIUK** smatra “na prvi pogled” jednostavnim: “Potrebno je ocijeniti da iznesena nova činjenica opravdava blažu osudu te da se u skladu s takvom ocjenom i u skladu sa zakonom snizi ili ublaži kazna, oslobodi od kazne itd. S tim u vezi, takvo se postupanje suda uspoređuje, odnosno izjednačuje, s postupkom drugostupanjskog suda pri odlučivanju o žalbi protiv provostupanjske odluke o kazni. Premda je takva postavka u osnovi točna, ipak se ne može zaobići razlika što se ispoljava između odlučivanja o žalbi protiv odluke o kazni i odlučivanja o **ZIUK**, a ona proizlazi prvenstveno odatle što sud pri odlučivanju o žalbi protiv odluke o kazni svodi svoju djelatnost na *preocjenjivanje*” (istaknuo M. S.) “već u prijašnjoj presudi utvrđenih činjenica što su utjecale na izricanje odnosno odmjeravanje kazne. Naprotiv, pri odlučivanju o **ZIUK** sud mora ustanoviti postojanje novih činjenica iznesenih u zahtjevu i ocjenjivati njihov utjecaj na odluku o kazni, a s druge strane, *ne može se upuštati u puko preocjenjivanje već u presudi utvrđenih i ocijenjenih činjenica*” (istaknuo M. S.), “što u mnogome komplicira njegovo postupanje”.²²

¹⁹ Ronald Dworkin, *Shvaćanje prava ozbiljno*, KruZak, Zagreb, 2003., str. 43.

²⁰ Kao u bilješki 13, str. 45.

²¹ Kao u bilješki 13, str. 46.

²² Mladen Grubiša, *Krivični postupak – postupak o pravnim lijekovima*, Informator, Zagreb, 1987., str. 394 i dalje.

Za razliku od *Grubiše* mi smatramo da su *ograničenja* koja ima sud kada odlučuje o **ZIUK** takva da tu nije riječ samo o “komplikacijama u postupanju”, već je tu prije svega riječ o *upitnosti stajališta* (koje je dominantno u teoriji kaznenog prava) da je postupak o odlučivanju o **ZIUK** postupak *odmjeravanja* kazne, da je to postupak “primjene prava posebne vrste” i da on *nije* realizacija “slobodne diskrecije” suca koji odlučuje.

O važnosti *ograničenja* koja ima sud koji odlučuje o **ZIUK** govorit ćemo kasnije (pod 1.2. u nastavku ovoga rada), a na ovom mjestu želimo istaknuti sljedeće: zabrana *preocjenjivanja* činjenica koje su motivirale sud da izrekne *pravomoćnu* kaznu i njegova *obveza* da ocijeni *nove* činjenice iznesene u **ZIUK** (bilo da je riječ o okolnostima kojih nije bilo, bilo o okolnostima za koje sud nije znao) u ozračju njihove “očitosti” da dovedu do blaže osude podnositelja **ZIUK**, stavlja sud koji odlučuje o **ZIUK** u gotovo *nemoguću poziciju*. Takve “pravne smjernice” ne mogu biti dovoljno jasan temelj za primjenu prava, a - što je još važnije - takva “orijentacijska pravila” teško da se mogu podvesti pod pravila koja su postavljena “u granicama postavljenim zakonom”.

Zakonska odredba o izvanrednom ublažavanju kazne (čl. 414. ZKP) koncipirana je na način da prisiljava suca da ocjenjuje *odlučne* činjenice (a to su upravo *nove* okolnosti zbog kojih se predlaže izvanredno ublažavanje kazne) bez *vlastitog* vrijednosnog suda o izrečenoj *pravomoćnoj* kazni, a to nije dobro. *Hart* s razlogom upozorava da su sva pravna pravila (pa i pravni standardi) “otvorenog značenja” i da ne postoji “lakmusov papir za ispitivanje takvoga dokaza – jer to je stvar prosudbe (slobodne ocjene dokaza) *svakog suca*, a “razložni ljudi mogu se i ne slagati o ispravnosti važnosti dokaza o kojima ovisi odluka o kazni”.

1.2. Nove okolnosti i njihova očitost da dovedu do blaže osude

ZIUK je pravni lijek usmjeren iznošenju i utvrđivanju *novih* činjenica o kojima ovisi odluka o kazni. Osnove za izvanredno ublažavanje kazne mogu biti samo *nove* činjenice. Takvim činjenicama smatraju se, u smislu odredbe čl. 414. ZKP, samo one činjenice (okolnosti) kojih nije bilo u prijašnjem postupku te činjenice koje su postojale, ali sud za njih nije znao. Prema tome, pravna osnova za izvanredno ublažavanje kazne temelji se prije svega na okolnostima koje *neposredno* utječu na izmjenu *odluke o kazni* (olakotne okolnosti, osnove za ublažavanje kazne, osnove za oslobođenje od kazne, osnove za izricanje uvjetne osude, osnove za izricanje sudske opomene, osnove za izmjenu maloljetničkog zatvora u neku odgojnu mjeru...), što zapravo znači da se u postupku izvanrednog ublažavanja kazne mogu ublažiti isključivo *izrečene kazne*, a ne i druge kaznene sankcije.

Stariji autori²³ inzistirali su na razlikovanju *novih* dokaza koji su novi za sud (“*documenta vel facta noviter producta*”) od onih koji su novi za stranke (“*documenta vel facta noviter reperta*”). Danas je dominantno stajalište koje zagovara Grubiša: “Pri tom je bez značaja je li sud za te nove činjenice sam saznao ili ih je stranka sam iznijela i tražila njihovo utvrđivanje. S druge strane, potpuno je irelevantno to što je osuđenik znao još u tijeku prijašnjeg postupka za činjenice što ih iznosi u zahtjevu (i zašto ih još tada nije iznio) jer se znanje odnosno neznanje za takve činjenice određuje isključivo prema saznanju *suda* koji je sudio u prijašnjem postupku”.²⁴

Za nas je problem što novih činjenica, na temelju kojih se u najvećem broju slučajeva pravomoćna kazna izrečena u prijašnjem postupku izvanredno ublažava, novih okolnosti nije bilo kada se izricala pravomoćna presuda (v. pod 2. ovoga rada), tj. što se te okolnosti nastale nakon pravomoćnosti presude. Možemo se složiti s Bačićem da i u takvim okolnostima sud treba voditi računa unutar cjelovitog koncepta kažnjavanja, ali nam se čini upitnim da sud koji rješava ZIUK uzima u obzir prilikom odmjerenja kazne okolnosti koje uopće nisu postojale u vrijeme izricanja pravomoćne presude. Svaka okolnost koja utječe na odluku o kazni mora biti ocijenjena prilikom odmjerenja kazne, ali za takve okolnosti koje su nastale tek nakon pravomoćno izrečene kazne čini nam se primjerenija primjena druge pravne ustanove – pomilovanja, u smislu pravne mogućnosti da se upravo u tom postupku “osuđeniku umanjiti kazna, da mu se izrečena kazna uvjetuje, da mu se neizdržani dio kazne uvjetuje, da mu se oprostí neizdržani dio kazne i sl.”²⁵, a ne primjena izvanrednog ublažavanja kazne iz čl. 414. ZKP.

Pitanje je treba li o odmjerenju kazne u takvom slučaju odlučivati sud koji je odlučivao o odmjerenju kazne u prijašnjem postupku ili viši sud, tj. Vrhovni sud Republike Hrvatske. Nama se čini da su ograničenja koja su postavljena višem sudu prilikom rješavanja ZIUK takva (nemogućnost “preocjenjivanja” činjenica na kojima je utemeljena odluka o kazni u pravomoćnoj presudi, a posebno do kraja fluidan standard “očiglednosti” da bi upravo nove okolnosti dovele do blaže osude podnositelja ZIUK) da je sasvim razvidno da bi sud koji je izrekao pravomoćnu odluku o kazni trebao odlučivati i o novim činjenicama koje se iznose u ZIUK, a za koje sud u tom postupku nije znao. Rješenje iz čl. 416. st. 4. ZKP - prema kojem prvostupanjski sud, ako nakon provedenih izvida ustanovi da postoje okolnosti koje opravdavaju novu

²³ Metod Dolenc, O zahtjevu za ponavljanje krivičnog postupka, Mjesečnik - Glasilo pravničkog društva, br. 9, Zagreb, 1931., str. 390.

²⁴ Kao u bilješci 16, str. 397.

²⁵ Podaci u referatu LJ. Komlen – D. Palijaš, Pomilovanje. Prema tim autorima u razdoblju od 1993. do 2003. ukupno su pomilovane 2.172 osobe, s velikim postotkom na osnovi “korekcije” pravomoćne kazne osuđenim osobama.

odluku o visini dnevnih prihoda novčane kazne, neće poslati predmet Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, već će *primijeniti odredbe o nepravom ponavljanju postupka* (čl. 402. ZKP) i *sam preinačiti pravomoćnu presudu u odluci o kazni, s pravom žalbe Vrhovnom sudu Republike Hrvatske* – čini nam se rješenjem koje bi trebalo protegnuti i na *kaznu u cjelini* (a ne samo novčanu kaznu).

Uz uvjet da činjenice na kojima se temelji **ZIUK** budu *nove*, zakon traži (čl. 414. ZKP) da one budu takve da bi *očito* dovele do blaže osude. Za *Grubišu* “radi se *samo* o takvim činjenicama čije su značenje i intenzitet toliki da bi one same, ili uz prijašnje činjenice na kojima je već utemeljena odluka o kazni, dovele do *znatno*” (istaknuo M. S.) “povoljnije odluke o kazni”.²⁶

2. Praktični pristup

2.1. Okolnosti koje je Vrhovni sud Republike Hrvatske ocijenio kao okolnosti koje bi očito dovele do blaže osude osuđenika od 1993. do 2002.

Tablica 10.

Red. br.	Broj predmeta I Kr-	Sadržaj okolnosti koje su dovele do blaže osude osuđenika	Zbog okolnosti		
			samo onih kojih nije bilo	samo onih za koje sud nije znao	i onih kojih nije bilo i onih za koje sud nije znao
1.	331/93	Bolest osuđenika i briga o majci		•	
2.	231/93	Osuđenik i njegova majka bolesni a osuđenik i odlikovan			•
3.	217/93	Osuđenikova bolest	•		
4.	18/93	Bolest djece, supruge i majke osuđenika, pripadnost osuđenika HV-u			•
5.	120/93	Osuđenik se uključio u obranu RH od početka Domovinskog rata		•	
6.	178/94	Osuđenikova bolest (zatvorenička paranoidna reakcija)	•		
7.	184/94	Sudjelovanje osuđenika u Domovinskom ratu (na ratištima diljem Hrvatske)		•	
8.	351/94	Sudjelovanje osuđenika u Domovinskom ratu (južno bojište)		•	

²⁶ Kao u bilješci 16, str. 392.

Red. br.	Broj predmeta I Kr-	Sadržaj okolnosti koje su dovele do blaže osude osuđenika	Zbog okolnosti		
			samo onih kojih nije bilo	samo onih za koje sud nije znao	i onih kojih nije bilo i onih za koje sud nije znao
9.	166/94	Ranjavanje osuđenika u Domovinskom ratu (kontuzija koljena) zbog čega je oglašen ratnim vojnim invalidom X grupe sa 20% tjelesnog oštećenja		•	
10.	137/94	Zdravstveno stanje osuđenika (sumnja na maligni proces na grlu)	•		
11.	42/95	Osuđenikova bolest (šećerna bolest)	•		
12.	212/95	Osuđenikova bolest (membranozni VSD – bolest srca)			•
13.	135/95	Osuđenik je u potpunosti namirio štetu oštećenoj banci (čekovi bez pokrića)		•	
14.	30/95	Bolest osuđenikove majke, zaključenje novog braka i graviditet supruge	•		
15.	175/95	Stradavanje osuđenika od granate (oduzetost obje noge) te okolnost da je još uvijek na rehabilitaciji	•		
16.	84/96	Zdravstveno stanje osuđenika (ovisnost), dugotrajnost boravka u zajednici zatvorenog tipa te liječenje od ovisnosti			•
17.	127/96	Zdravstveno stanje osuđenika (doživio prometnu nezgodu s teškim prijelomima kostiju)	•		
18.	34/96	Osuđenik je bio pričuvni pripadnik HV-a		•	
19.	89/96	Roditelji osuđenika (povratnici na oslobođeni teritorij) ne mogu se sami brinuti o sebi niti samostalno obnoviti svoje gospodarstvo	•		
20.	159/96	Osuđeniku se u međuvremenu rodilo treće dijete	•		
21.	138/97	Osuđenik (star 71 godinu) potpuno narušenog zdravstvenog stanja u Kaznenom zavodu tretiran kao potpuno nesposobna osoba	•		
22.	217/97	Osuđenikova supruga teško oboljela (na kralježnici) i u međuvremenu rođeno još jedno dijete (pored već rođenih četvero djece)	•		
23.	189/97	Teško pogoršanje zdravstvenog stanja osuđenice	•		
24.	207/97	Protek vremena od počinjenja kaznenog djela (5 godina), a nakon presude prvog stupnja osuđenik sudjeluje u Domovinskom ratu i za sudjelovanje dva puta odlikovan			•
25.	52/97	Osuđeniku je rođeno drugo dijete	•		
26.	91/98	Osuđeniku je rođeno drugo dijete	•		

Red. br.	Broj predmeta I Kr-	Sadržaj okolnosti koje su dovele do blaže osude osuđenika	Zbog okolnosti		
			samo onih kojih nije bilo	samo onih za koje sud nije znao	i onih kojih nije bilo i onih za koje sud nije znao
27.	73/98	Osuđenikovo sudjelovanje u Domovinskom ratu i pogoršanje zdravstvenog stanja			•
28.	152/98	Teška bolest osuđenikove majke (paraplegičar), a on jedini živi s njom u zajedničkom domaćinstvu	•		
29.	178/98	Bolest osuđenikovih roditelja i njihova nemogućnost da sami održavaju obiteljsku farmu			•
30.	64/98	Osuđenik u cijelosti nadoknadio štetu oštećeniku i izrazio kajanje zbog počinjenog kaznenog djela	•		
31.	59/99	Osuđenik u cijelosti namirio štetu oštećeniku	•		
32.	13/99	Teška osuđenikova bolest (karcinom pluća) i loše zdravstveno stanje osuđenikove supruge (ginekološki problemi)	•		
33.	109/99	Rođenje dva djeteta nakon presude suda prvog stupnja		•	
34.	91/99	Osuđeniku se u međuvremenu rodilo jedno dijete, zdravstveno stanje osuđenikove majke znatno se pogoršalo, a o svemu se brine osuđenik, jer mu je supruga nezaposlena	•		
35.	61/99	Osuđenik se stalno zaposlio i, prema vještaku-psihijatru, postigao izvanredno poboljšanje stanja svoje ovisnosti o drogama			•
36.	35/00	Osuđenik zaključio brak, rođeno jedno dijete a kao direktor tvrtke zaposlio pet radnika – dragovoljaca Domovinskog rata			•
37.	58/00	Rođenje jednog djeteta, postupak razvoda braka i činjenica da se o djetetu brine jedino osuđenik	•		
38.	99/00	Dvoje malodobne osuđenikove djece bolesno		•	
39.	188/00	Osuđenik se u međuvremenu oženio i rodilo mu se troje djece (a te je okolnosti prešutio)			•
40.	178/00	Teško pogoršanje osuđenikova zdravstvenog stanja	•		
41.	252/01	Stalno zaposlenje osuđenika u Republici Njemačkoj	•		
42.	5/01	Osuđenik je zaključio brak, sudionik je Domovinskog rata i ima osiguran posao i stan			•
43.	120/01	Rođenje osuđenikove kćeri i potrebna stalna i kvalitetna emocionalna povezanost s djecom (i dvoje druge iz prvog braka)	•		

Red. br.	Broj predmeta I Kr.	Sadržaj okolnosti koje su dovele do blaže osude osuđenika	Zbog okolnosti		
			samo onih kojih nije bilo	samo onih za koje sud nije znao	i onih kojih nije bilo i onih za koje sud nije znao
44.	153/01	Rođenje drugog osuđenikova djeteta i sudjelovanje u Domovinskom ratu			•
45.	231/01	Rođenje trećeg djeteta	•		
46.	92/02	Smrt osuđenikova brata, nakon pravomoćnosti presude	•		
47.	116/02	Smrt osuđenikove majke (s kojom nije živio zajedno zbog kompliciranih obiteljskih prilika)	•		
48.	8/02	Rođenje sina u izvanbračnoj zajednici	•		
49.	174/02	Rođenje osuđenikove kćeri (između presude prvog i drugog stupnja)			•
50.	139/02	Teško ozljeđivanje ruke (tetine) osuđenice s trajnim invaliditetom	•		

Tablica 11.

**OMJER OKOLNOSTI KOJE SU DOVELE DO BLAŽE OSUDE
OSUĐENIKA I MJERE PRAVOMOĆNO IZREČENE
I IZVANREDNO UBLAŽENE KAZNE**

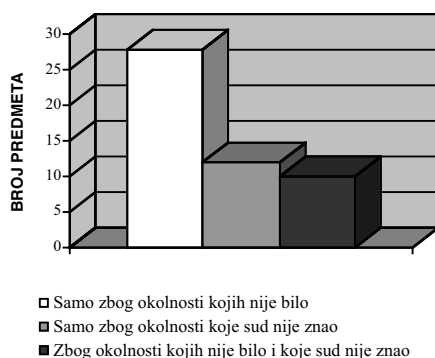
Ukupan broj predmeta	Samo zbog okolnosti kojih nije bilo	Samo zbog okolnosti koje sud nije znao	Zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti koje sud nije znao	Mjera pravomoćno izrečene kazne (prosjeak)	Mjera izvanredno ublažene kazne (prosjeak)
1	2	3	4	5	6
50	28 56%	13 26%	9 18%	2,7*	2,3*

aps. 100% = ukupni broj predmeta izabranih slučajnim uzorkom u razdoblju od 1993. do 2002.

* izraženo u godinama

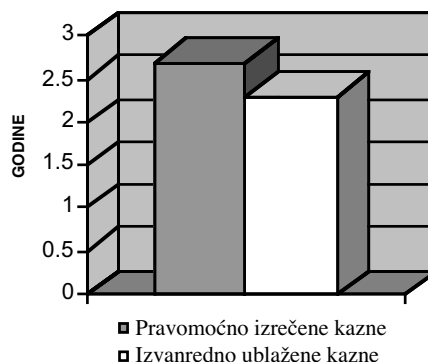
Grafikon 14.

Okolnosti koje su dovele do blaže osude osuđenika

Grafikon 15.

Omjer pravomoćno izrečenih i izvanredno ublaženih kazni (prosjeak)

Od ukupno pregledanih predmeta (50) u 28 slučajeva (56,0%) Vrhovni sud Republike Hrvatske **ublažio je kazne** podnositeljima **ZIUK samo zbog okolnosti kojih nije bilo**, u 13 slučajeva (26,0%) **samo zbog okolnosti za koje sud nije znao**, a u 9 slučajeva (18,0%) **i zbog okolnosti kojih nije bilo i zbog okolnosti za koje sud nije znao**, u vrijeme izricanja pravomoćne presude.

Prosječna mjera **pravomoćno izrečene kazne iznosila je** dvije godine i sedam mjeseci, dok je prosječna mjera **izvanredno ublažene kazne**, iznosila dvije godine i tri mjeseca.

Što se tiče **sadržaja okolnosti** koje su dovele do blaže osude osuđenika, možemo konstatirati da je sud koji je odlučivao o **ZIUK gotovo isključivo** ocjenjivao samo okolnosti koje se tiču **ličnosti** podnositelja ZIUK (i to pretežno njegova zdravstvenog stanja i zdravstvenog stanja njegovih najbližih, njegove obiteljske situacije i sl.), dok se za **jačinu ugrožavanja ili povredu zaštićenog dobra, tj. za težinu neprava**, te na okolnosti koje određuju **stupanj krivnje** podnositelja **ZIUK pozivao na utvrđenja iz pravomoćne presude**.

2.2. Okolnosti koje je VSRH ocjenio kao okolnosti koje ne bi očitito dovele do blaže osude osuđenika od 1993. do 2002.

Tablica 12.

Red. br.	Broj predmeta I Kr-	Sadržaj okolnosti za koje je sud ocjenio da ne bi dovele do blaže osude osuđenika	Okolnosti	
			koje nisu nove	koje jesu nove, ali nije očitito da bi dovele do blaže osude
1.	186/93	Rođenje sina i s tim u vezi složene obiteljske prilike		•
2.	198/93	Osuđenik usprkos višestrukom požurivanju suda nije dostavio dokaze (dokumente) za svoje navode, a riječ je o okolnostima o kojima je sud djelomično vodio računa	•	
3.	218/93	Bolest osuđenikove kćeri		•
4.	266/93	Narušeno zdravstveno stanje osuđenice	•	
5.	297/93	Promjena radnog mjesta osuđenika, koji se zaposlio u TO pokrajinskog štaba		•
6.	47/94	Osuđenikove obiteljske prilike	•	
7.	374/94	Osuđenikovo zdravstveno stanje nije takvo kakvim ga on prikazuje jer iz dokumentacije proizlazi da je osuđenik tek upućen na liječenje		•
8.	345/94	Zbog izdržavanja kazne osuđenica ne može živjeti sa svojom maloljetnom kćeri		•
9.	252/94	Bolest osuđenikove supruge ("psihoneurosis")		•
10.	20/94	Osuđenik ponovo živi u izvanbračnoj zajednici s nevjenčanom suprugom, čijeg je brata lišio života		•
11.	134/95	Osuđenik prema mišljenju vještaka-psihijatra boluje od psihotičnog reagiranja na zatvorske uvjete života, što predstavlja prolazni poremećaj kod osuđenika		•
12.	154/95	Osuđenikove porodične prilike (majka je u mirovini, a otac je terenski radnik) te zdravstveno stanje majke (u očekivanju operacije kuka)		•
13.	94/95	Osuđenikova bolest (TBC pluća) u fazi poboljšanja (iz izvješća Bolnice za osobe lišene slobode)		•
14.	197/95	Pogoršanje osuđenikova zdravstvenog stanja (sumnja na rak bronhija)		•
15.	110/95	Zaključenje braka osuđenika i time promjena u njegovu obiteljskom životu		•
16.	70/96	Osuđenik je sudionik Domovinskog rata i nosilac Spomenice 1990.-1992. godine, a ima i psihičke tegobe		•

Red. br.	Broj predmeta I Kr-	Sadržaj okolnosti za koje je sud ocjenio da ne bi dovele do blaže osude osuđenika	Okolnosti	
			koje nisu nove	koje jesu nove, ali nije očito da bi dovele do blaže osude
17.	48/96	Smrt osuđenikove majke s kojom osuđenik dulje vrijeme nije živio zajedno		•
18.	293/96	Smrt osuđenikove supruge te okolnost da se nema tko brinuti o sinu koji je 100%-tni invalid		•
19.	104/96	Pogoršanje materijalnih prilika u osuđenikovo obitelji zbog odlaska na izdržavanje kazne		•
20.	44/96	Osuđenikove obiteljske prilike	•	
21.	208/97	Osuđenikovi roditelji u međuvremenu izgubili posao; protjek vremena od počinjenja kaznenog djela (dvije godine)		•
22.	32/97	Osuđenikove imovinske prilike (nezaposlenost supruge), supruga boluje od niza kroničnih bolesti i ne može se sama brinuti o djeci		•
23.	99/97	Pogoršanje osuđenikova zdravstvenog stanja (ali ne bitnije od onog stanja koje je postojalo u vrijeme izricanja presude)	•	
24.	98/97	Rođenje osuđenikova djeteta		•
25.	218/97	Smrt oba osuđenikova roditelja		•
26.	29/98	Pogoršanje osuđenikova zdravstvenog stanja (pankreatitis) i pogoršanje materijalnih prilika osuđenikove obitelji (zbog njegova odlaska na izdržavanje kazne)		•
27.	99/98	Pogoršanje osuđenikova materijalnog stanja i pogoršanje njegove materijalne situacije		•
28.	9/98	Pogoršanje zdravstvenog stanja osuđenikovih roditelja		•
29.	39/98	Osuđenik je pohvaljen zbog sudjelovanja u Domovinskom ratu, a kod njega su nastupile psihičke smetnje kao posljedica izdržavanja kazne		•
30.	22/98	Opisano osuđenikovo zdravstveno stanje (tegobe sa srcem, kralježnicom i probavnim traktom) ne predstavlja tako teško narušenje zdravlja koje bi opravdalo izricanje blaže osude		•
31.	189/99	Prema priloženoj medicinskoj dokumentaciji opisano zdravstveno stanje osuđenikovih roditelja ne upućuje na teško narušeno zdravstveno stanje zbog čega bi bili nemoćni i nepokretni		•
32.	98/99	Zdravstveno stanje osuđenikove supruge nije takvo da bi dovelo do blaže osude osuđenika		•

Red. br.	Broj predmeta I Kr-	Sadržaj okolnosti za koje je sud ocjenio da ne bi dovele do blaže osude osuđenika	Okolnosti	
			koje nisu nove	koje jesu nove, ali nije očito da bi dovele do blaže osude
33.	40/99	Rođenje drugog djeteta (pored činjenice da su sudovi ocijenili okolnost da je supruga gravidna)	•	
34.	4/99	Loše osuđenikovo zdravstveno stanje	•	
35.	19/99	Rođenje trećeg djeteta, uz pogoršanje materijalne i obiteljske situacije osuđenikove obitelji		•
36.	60/00	Osuđenik je nakon što je nastupio na izdržavanje kazne isplatio sve zaostale obroke uzdržavanja i nastavio uredno plaćati utvrđeni iznos svaki mjesec, ali kako je to učinio tek s izdržavanjem kazne, a ne u vrijeme kada je to bio dužan činiti, zahtjev je valjalo odbiti		•
37.	232/00	Smrt osuđenikova oca (s kojim nije živio), loše obiteljske prilike te osuđenikove loše imovinske prilike (jer je na izdržavanju kazne zatvora) nisu okolnosti koje bi očito dovele do blaže kazne		•
38.	57/00	Osuđenikov maloljetni sin prebolio je zarazni meningitis, no ta okolnost, iako nova, ne bi očito dovela do blaže osude osuđenika		•
39.	34/00	Bolest osuđenice i skrb o obitelji nije takve prirode da bi očito utjecale na sud u smislu blaže osude osuđenice		•
40.	215/00	Bolest osuđenikove majke (kraljeznica, depresivno raspoloženje i mitralne smetnje)		•
41.	72/01	Sudjelovanje u Domovinskom ratu, otac maloljetne djece te teže osuđenikove imovinske prilike	•	
42.	91/01	Loše zdravstveno stanje osuđenikove supruge, pogoršano njegovo zdravstveno stanje (na izdržavanju kazne) i materijalna situacija osuđenikove obitelji	•	
43.	81/01	Uopće se ne navode nikakve okolnosti, osim što se utvrđuje da okolnosti koje ističe osuđenik u zahtjevu nisu takvog značenja da bi očito dovele do blaže osude		•
44.	229/01	Osuđenik vodi obrtničku radnju u kojoj zapošljava jednog razvojačenog hrvatskog branitelja		•
45.	12/01	Okolnost da je osuđenik bio sudionik Domovinskog rata i da je obolio nisu takvog značaja da bi očito dovele do blaže osude osuđenika		•
46.	213/02	Osuđenik ima tegobe psihičke naravi (Psychoneurosis gravis)		•
47.	53/02	Sve okolnosti koje osuđenik navodi u zahtjevu (ne navodi se koje) ne bi dovele do njegove blaže osude		•

Red. br.	Broj predmeta I Kr-	Sadržaj okolnosti za koje je sud ocjenio da ne bi dovele do blaže osude osuđenika	Okolnosti	
			koje nisu nove	koje jesu nove, ali nije očito da bi dovele do blaže osude
48.	39/02	Smrt osuđenikove žene sama po sebi, a niti u svezi s ostalim utvrđenim okolnostima (neuroza, osuđenikov invaliditet) nisu takve okolnosti koje bi dovele do blaže osude osuđenika		•
49.	155/02	Osuđenik je potreban u firmi u kojoj je zaposlen, a gubitak zaposlenja ugrozio bi njegovu obitelj		•
50.	137/02	Nemogućnost osuđenika da vodi lokal u vrijeme izdržavanja kazne		•

Tablica 13.

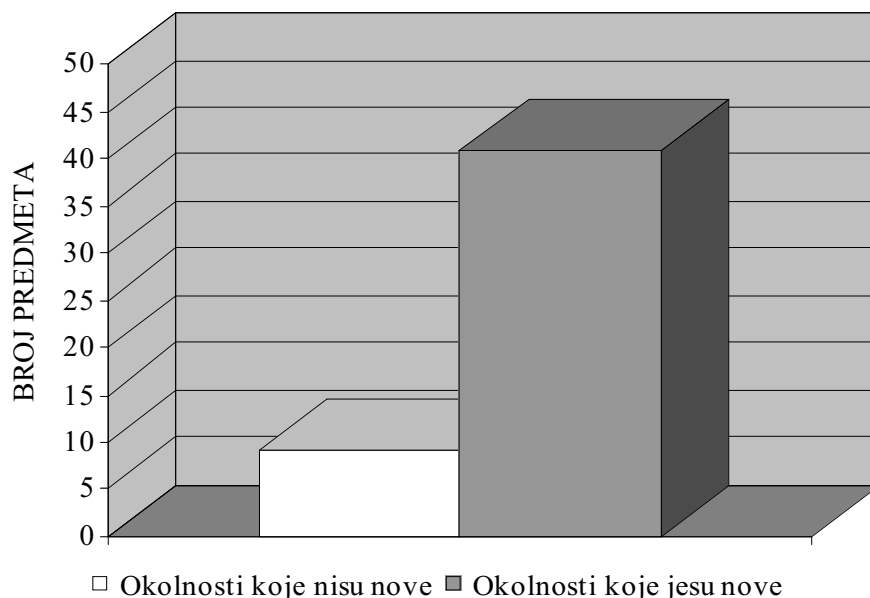
OKOLNOSTI KOJE NISU DOVELE DO BLAŽE OSUDE OSUĐENIKA

Ukupan broj predmeta	Okolnosti koje nisu nove	Okolnosti koje jesu nove, ali nije očito da bi dovele do blaže osude
1	2	3
50	9 18%	41 82%

aps. 100% = ukupni broj predmeta izabranih slučajnim uzorkom u razdoblju od 1993. do 2002.

Grafikon 16.

OKOLNOSTI KOJE NISU DOVELE DO BLAŽE OSUDE OSUĐENIKA

Od ukupno pregledanih predmeta (**50**) u **9 slučajeva (18,0%)** Vrhovni sud Republike Hrvatske **odbio je ZIUK** jer **nisu navedene nove okolnosti**, a u **41 slučaju (82,0%) ZIUK je odbijen** jer, premda je riječ o novim okolnostima, one po svojoj kvaliteti nisu takve da bi **očito** dovele do blaže osude podnositelja **ZIUK** da je sud o njima imao mogućnost voditi računa prilikom izricanja pravomoćne presude.

Što se tiče **sadržaja okolnosti** zbog kojih je Vrhovni sud Republike Hrvatske zaključio da “nije očito da bi iznesene okolnosti dovele do blaže osude osuđenika”, on je takav da se ni po čemu, u najvećem broju slučajeva, ne razlikuje od sadržaja okolnosti koje su dovele do blaže osude osuđenika (usporedi tablicu 10 s tablicom 12), s time da se i ovdje sud poziva na **težinu nepravda, stupanj krivnje** i sl.podnositelja **ZIUK** utvrđenih u pravomoćnoj presudi.

VI. ZAKLJUČAK

1. *Primjena ZIUK* u odnosu prema *broju podnesenih ZIUK izrazito je skromna.*

U odnosu prema *svim* kaznenim djelima u kojima je podnesen **ZIUK** (v. pod I. ovog rada), **ZIUK** se podnosi tek u **6,4% predmeta**, a u odnosu prema katalogu kaznenih djela (v. pod IV. ovog rada) tek u **2,8% predmeta**.

2. Način rješavanja **ZIUK** je takav da je unutar ukupno podnesenog broja **ZIUK**, u odnosu prema *svim* kaznenim djelima u kojima je podnesen **ZIUK**, u **75,6% ZIUK odbijen**, a u **24,4% prihvaćen**. U odnosu prema katalogu kaznenih djela **ZIUK** je **prihvaćen u 20,9% slučajeva**, a u **79,1% slučajeva** je odbijen.

3. Kod kaznenih djela iz kataloga kaznenih djela **prosječna** visina (mjera) kazne, u kojima je **ZIUK pozitivno** riješen iznosila je **tri godine i jedan mjesec**, dok je **nakon** izvanrednog ublažavanja kazne za ta kaznena djela kazna iznosila **dvije godine i šest mjeseci**.

4. Ti pokazatelji o ukupnoj *primjeni* i ukupnom *načinu rješavanja ZIUK* daju nam pravo da zaključimo da je **korekcija** sudskog izbora i odmjere kazne korištenjem izvanrednog pravnog lijeka *izvanrednog ublažavanja kazne izrazito mala*, a na crti “velikih brojeva” ukupno izrečenih kazni u pravomoćnim presudama – **neutjecajna**.

5. Naravno, to ne znači da izvanredno ublažavanje kazne nema svoje mjesto u korekciji sudskog izbora i odmjere kazne, no mi mislimo da se ta svrha može ostvariti i u postupku *pomilovanja*, a posebno u postupku *nepravog ponavljanja kaznenog postupka* (i to **isključivo** s obzirom na odluku o kazni).

LITERATURA

1. Austrijski Zakon o kaznenom postupku – (StPO), Izdavačka i sveučilišna knjižara MANZ, 7. izdanje, Beč, 2000., str. 690-695
2. Bačić, Franjo, Kazneno pravo – opći dio, V, promijenjeno i prošireno izdanje, Informator, Zagreb, 1998., str. 407-431.
3. Bačić, Franjo, Legislativni pristupi uređenju institucije ublažavanja kazne, s nekoliko napomena o sudskoj politici kažnjavanja, NZ, 5, 1989., Zagreb, str. 594-600.
4. Bayer, Vladimir, Kazneno procesno pravo – odabrana poglavlja (priredio: Davor Krapac), MUPRH, Zagreb, 1995., str. 95-97.
5. Brnčić, Josip, Neka sporna pitanja sudske prakse, NZ, 1, 1988., Zagreb, str. 15-26.
6. Crnogorčević, Jovo, Okolnosti za vanredno ublaženje kazne, Savremena administracija, Beograd, 1986., str. 14-17.
7. Dolenc, Metod, O zahtjevu za ponavljanje krivičnog postupka, Mjesečnik, 9, Zagreb, 1931., 385-401.
8. Dworkin, Ronald, Shvaćanje prava ozbiljno, Kruzak, Zagreb, 2003., str. 43-49 i dr.
9. Garačić, Ana, Izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, Hrvatska pravna revija, Zagreb, 2004., str. 98-109.
10. Grozdanić, Velinka, Institut ublažavanja kazne u jugoslavenskom krivičnom pravu i sudskoj praksi, Zbornik PFR, 5, Rijeka, 1984., str. 39-51.
11. Grozdanić, Velinka, Kazne – nova rješenja u Kaznenom zakonu i njegova provedba u sudskoj praksi, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 7, 2/2000., str. 327-347.
12. Grubiša, Mladen, Krivični postupak – postupak o pravnim lijekovima, Informator, Zagreb, 1987., str. 380-396.

13. Horvatić, Željko, Institut ublažavanja kazne u našem krivičnom pravu i nesporazumi u ocjenjivanju tzv. kaznene politike, NZ, 11-12, 1988., Zagreb, str. 1282-1307.
14. Horvatić, Željko, Kazneno materijalno pravo i njegova reforma u ostvarivanju politike suzbijanja kriminaliteta za vrijeme tranzicije, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), 2/1996., str. 469-500.
15. Horvatić, Željko, Kazneno pravo i druge kaznene znanosti, Odabrani radovi 1963.-2003, Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb, 2004., str. 353-379 i dr.
16. Horvatić, Željko, Novo hrvatsko kazneno pravo, Organizator, Zagreb, 1997., str. 245-277 i dr.
17. Izvješća iz radionica X. savjetovanja Hrvatskog udruženja za kaznene znanosti i praksu, Izvanredni pravni lijekovi, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 5, br. 1/1998., str. 324-325.
18. Jemrić, Mato, Zakon o krivičnom postupku, Narodne novine, Zagreb, 1981., V. izdanje, str. 481-486.
19. Kos, Damir, Institut ublažavanja kazne u procesu njezine individualizacije, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 10, 2/2003., str. 429-448.
20. Krapac, Davor, Reforma kaznenog postupka i zaštita ljudskih prava, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 1, 1/1994., str. 81-121.
21. Krapac, Davor, Zakon o kaznenom postupku i drugi izvori hrvatskoga kaznenog postupovnog prava, Narodne novine, Zagreb, 2003., V., izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 389-390.
22. Kurtović, Anita, Reforma kazne zatvora i njezine alternative u svjetlu europski standarda i tendencija, Zbornik PFS, Split, 1995., str. 119-129.
23. Ljubanović, Vladimir, Kazneno procesno pravo – izabrana poglavlja, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek, 2002., str. 349-350.
24. Marković, Božo, Ponovno suđenje u krivičnom postupku, Štamparija Dositej Obradović, Beograd, 1902., str. 3-32.
25. Mrčela, Marin, Obrazlaganje izbora, vrste i mjere kazne, Aktualna pitanja kaznenog zakonodavstva, Inženjerski biro, Zagreb, 2003., str. 116-140.
26. Mršić, Gordana, Izvanredno prispitivanje pravomoćne presude, HGR, Zagreb, 1999., str. 1254-1255.
27. Novoselec, Petar, Opći dio kaznenog prava, Zagreb, 2004., str. 406-409 i dr.
28. Novoselec, Petar, Osvrt na dosadašnje promjene kaznenog zakonodavstva u Republici Hrvatskoj, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 3, 2/1996., str. 558-582.
29. Pavišić, Berislav i suradnici, Zakon o kaznenom postupku – s komentarom, literaturom i sudskom praksom, MUPRH, Zagreb, 1998., str. 408-411.
30. Pavišić, Berislav i suradnici, Komentar Zakona o kaznenom postupku s priložima, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Biblioteka Zavoda za kaznene znanosti Mošćenice, Rijeka, 2000., str. 686-690.
31. Pavlica, Jovan – Lutavac, Miomir, Zakon o krivičnom postupku u praktičnoj primjeni, Jugoslavenski zavod za produktivnost rada, Beograd, 1985., str. 595-600.
32. Petranović, Milan, Zakon o kaznenom postupku s izborom odluka iz sudske prakse i stvarnim kazalom, Inženjerski biro, Zagreb, 2004., str. 305-309.
33. Seiler, Stefan, Kazneno procesno pravo, 6. izdanje, Beč, 2003., str. 204.
34. Stajić, Aleksandar, Ubilažavanje kazne i oslobađanje od kazne, JRKK, 1-2/1986., str. 147-156.
35. Stojanović, Sava, Ubilažavanje kazne u krivičnom pravu SFRJ, Naučna knjiga, Beograd, 1985., str. 15-164.

36. Svedrović, Marijan (uvodne pripomene), Kazneni zakon – Zakon o sudovima za mladež – Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama – Posebno kazneno zakonodavstvo, VIV-inženjering, Zagreb, 1997., str. 17-18.
37. Svedrović, Marijan, Kriminalnopolitička opravdanost promjena kaznenih sankcija s osvrtom na uvođenje doživotnog zatvora i na sustav izricanja kazne, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 10, 2/2003., str. 341-428.
38. Talijanski kazneni postupak, Pravni fakultet u Rijeci, Biblioteka Zavoda za kaznene znanosti Mošćenice, Rijeka, 2002., str. 261-265 i dr.
39. Vasiljević, Tihomir – Grubač, Momčilo, Komentar Zakona o krivičnom postupku, Savremena administracija, Beograd, 1987., Treće, dopunjeno izdanje, str. 739-742.
40. Vasiljević, Tihomir, Sistem krivičnog procesnog prava SFRJ, Savremena administracija, Beograd, 1981., Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 674-680.
41. Watzlawick, Paul i dr., Na drugi način, Algoritam, Prvo izdanje, Zagreb, 2003., str. 11, 45, 51, 61, i dr.
42. Zakon o kazenskem postopku z uvodnimi pojasnili mag. Štefana Horvata in stvarnim kazalom, Časopisni zavod, Uradni list Republike Slovenije, 1994., str. 34.
43. Žuženić, Jelena, Institut pomilovanja u praktičnoj primjeni, NZ, Zagreb, str. 343-352.
44. Žuženić, Jelena, Neki problemi pomilovanja, s osvrtom na odnos prema izvanrednom ublažavanju kazne i uvjetnim otpustom, Zagreb, 1968. - izvorni tekst.

Summary

EXTRAORDINARY MITIGATION OF PUNISHMENT IN THE REPUBLIC OF CROATIA

Based on a statistical survey conducted on a large number of cases, the author considers the basic characteristics of the extraordinary legal remedy of mitigation of punishment, while seeking an answer to the following question: to what extent and in what way does this extraordinary legal remedy influence the corrective of judicial discretion and sentencing in the Republic of Croatia? After assessing and evaluating the key values obtained by the statistical survey – at several levels – the author concludes that the influence of this extraordinary legal remedy on the total of pronounced sentences is relatively weak. However, the author also proposes, *de lege ferende*, that the normative core of this extraordinary legal remedy be comprehensively altered in the future reform of the criminal procedure law in the Republic of Croatia, so that it becomes regulated as a legal means (and not a legal remedy) through which finally convicted persons would be able to obtain a mitigation of punishment solely thorough the legal institute of pardon and a summary deliberation on the reopening of criminal proceedings.

